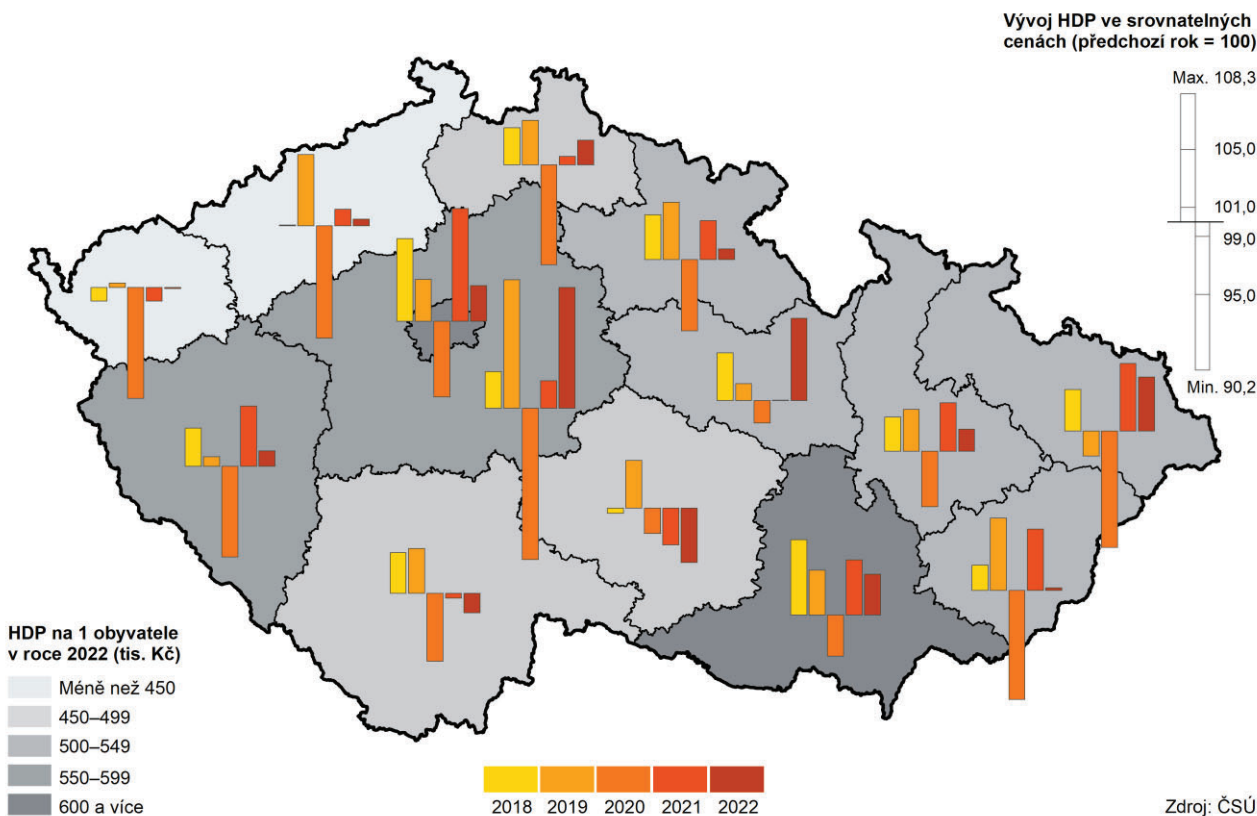

Regionální hrubý domácí produkt v krajích v letech 2018 až 2022

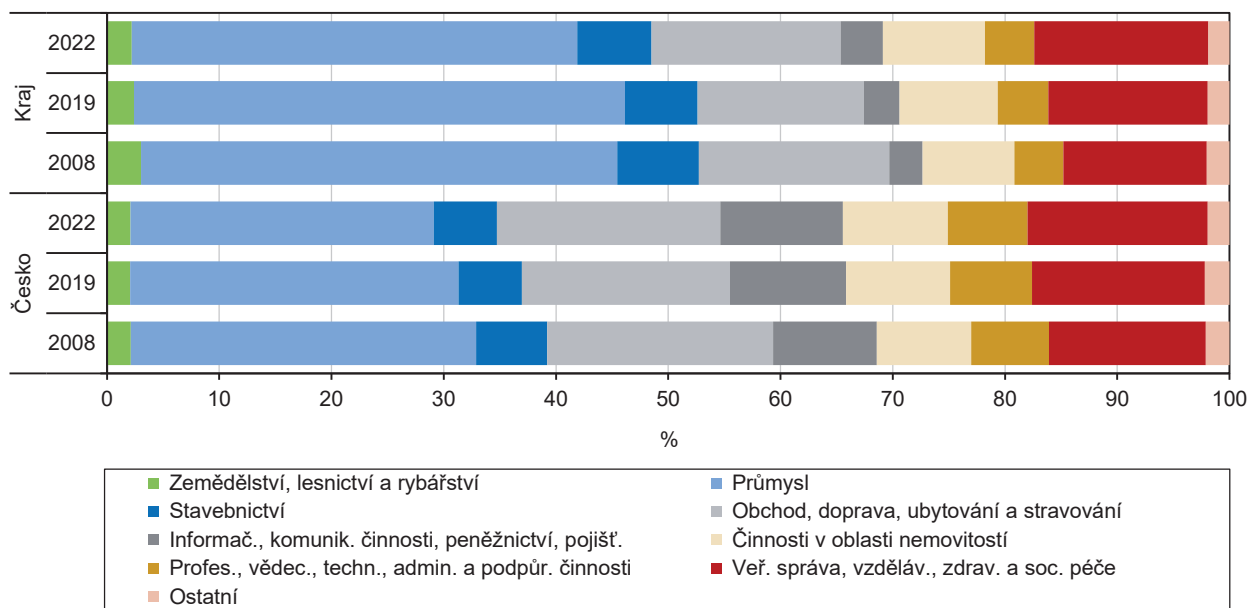

Ve struktuře HPH v b. c. se nejvíce snížil podíl průmyslu a vzrostlo zastoupení odvětví veřejná správa, vzdělávání, zdravotní a sociální péče.

Hrubá přidaná hodnota (HPH) v b. c. v kraji v roce 2020 klesla meziročně o 1,8 %, v dalších letech již rostla. V roce 2022 dosáhla 276,5 mld. Kč. Proti roku 2008 se v její struktuře snížil podíl průmyslu, stavebnictví, zemědělství, lesnictví a rybářství, vzrostlo zastoupení veřejné správy, vzdělávání, zdravotní a sociální péče, činností v oblasti nemovitostí a také informací, komunikací, peněžnictví, pojišťovnictví.

Graf 3.2 Odvětvová struktura hrubé přidané hodnoty ve Zlínském kraji a Česku

Zdroj: ČSÚ

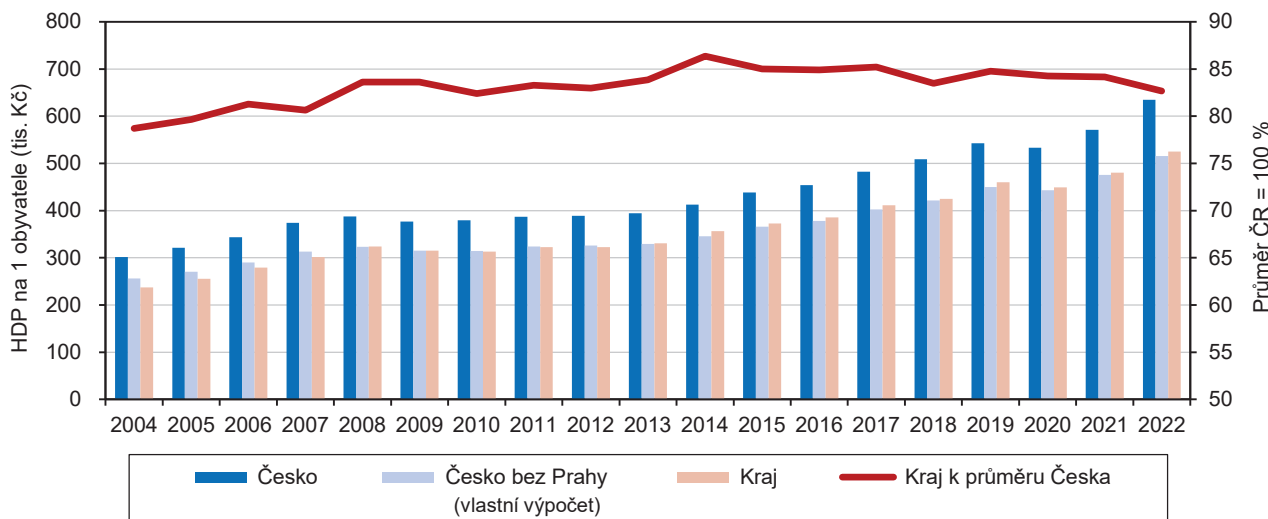

Primární a sekundární sektor v roce 2022 ve Zlínském kraji tvořil ve struktuře HPH 48,5 %, vyšší podíl než v Česku a nejvyšší z hlediska všech krajů.

V odvětvové struktuře HPH v roce 2022 tvořil ve Zlínském kraji podíl sféry primární (zemědělství, lesnictví a rybníkářství) a sekundární (průmysl a stavebnictví) 48,5 %. V předkrizovém roce 2019 představoval 52,6 %. V Česku klesl z 37,0 % v roce 2019 na 34,7 %. Hl. m. Praha v HPH Česka značně zvyšovala podíl terciálního sektoru (sektoru služeb), v případě součtu pouze mimopražských krajů byl primární a sekundární sektor v roce 2022 zastoupen 42,0 % a 45,2 % v roce 2019. Na HPH Zlínského kraje se zastoupení primárního a sekundárního sektoru tedy podílelo nejvíce a bylo také vyšší než ve všech ostatních krajích.

Graf 3.3 Hrubý domácí produkt na 1 obyvatele ve Zlínském kraji a Česku

Zdroj: ČSÚ

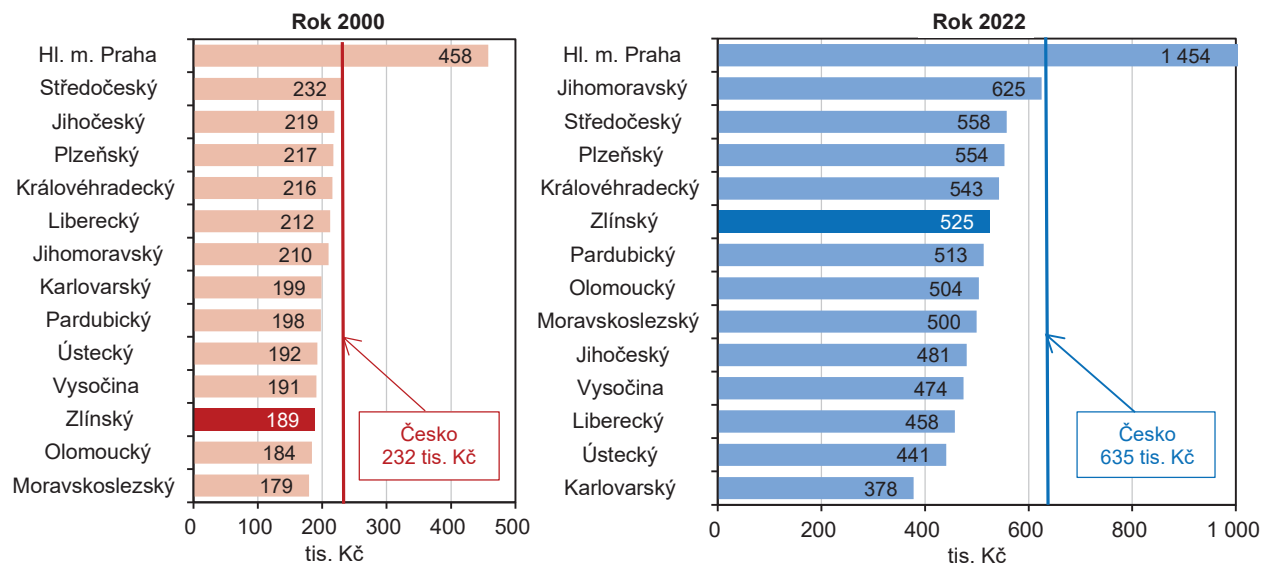

HDP na 1 obyvatele Zlínského kraje byl v roce 2022 mezikrajovsky šestý nejvyšší a představoval 82,7 % k průměru Česka.

Ukazatel HDP na jednoho obyvatele byl hodnotou 189,3 tis. Kč v b. c. v roce 2000 ve Zlínském kraji mezikrajovsky třetí nejnižší. V roce 2022 měl šestou nejvyšší úroveň, rovnal se 524,9 tis. Kč v b. c. a představoval 82,7 % k průměru Česka. Poměr HDP k počtu obyvatel bydlících na daném území, nikoliv k počtu osob, které produkt vytvořily, zvyhodňuje Hl. m. Prahu. V případě HDP na jednoho obyvatele Česka bez Prahy byly hodnoty počínajíc rokem 2013 nepřetržitě nižší než údaje za Zlínský kraj.

Graf 3.4 Hrubý domácí produkt na 1 obyvatele v krajích

Zdroj: ČSÚ

HDP na zaměstnaného činil v roce 2022 ve Zlínském kraji 87,2 % k hodnotě Česka.

V roce 2022 výkonnost (produktivita) Zlínského kraje měřená podílem HDP na jednoho zaměstnaného (podle místa pracoviště včetně sebezaměstnaných) představovala 1,1 mil. Kč. v b. c., tj. 87,2 % k hodnotě Česka a pátý nejvyšší podíl mezi kraji. Ukazatel HDP ve standardu kupní síly (PPS) ve srovnatelných cenách v přepočtu na jednoho obyvatele a dále v přepočtu k průměru EU 27 byl na úrovni 74,7 %. Nad 75 % průměru EU, což je důležitý indikátor v rámci unijní regionální politiky, se dostaly pouze Hl. m. Praha, Jihomoravský, Středočeský, Plzeňský a Královéhradecký kraj. Tvorba hrubého fixního kapitálu (THFK) v b. c. po přepočtu na jednoho obyvatele činil v roce 2022 ve Zlínském kraji 117,4 tis. Kč, což představovalo 69,0 % k hodnotě Česka a šestou nejnižší úroveň mezi kraji.

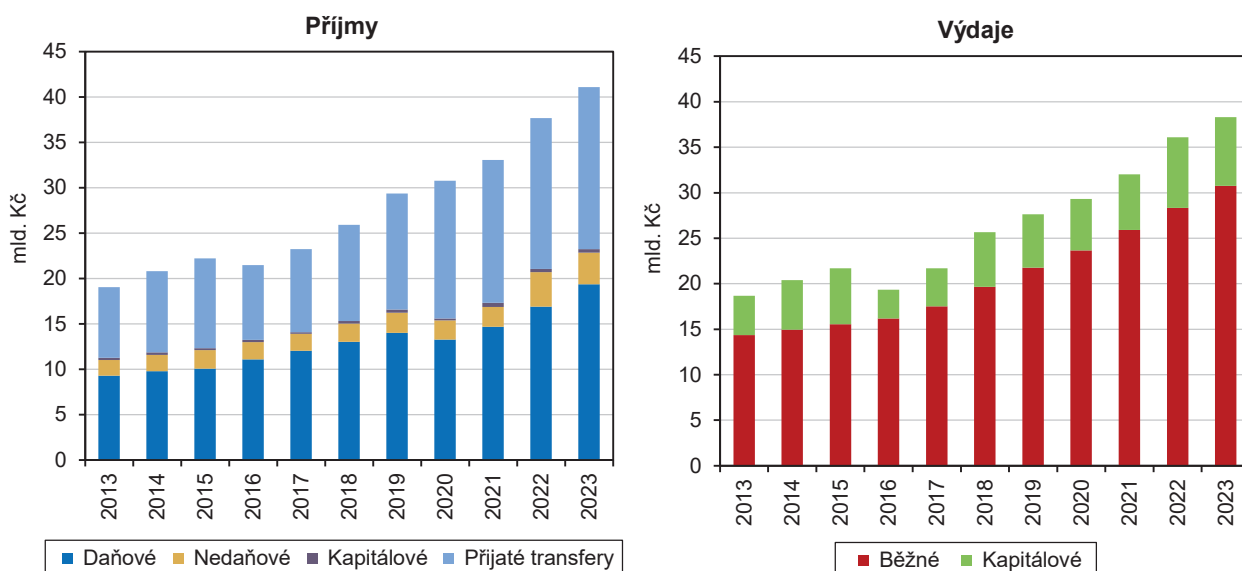
Místní rozpočty

Příjmy a výdaje místních rozpočtů vykazovaly ve Zlínském kraji kladné saldo nepřetržitě od roku 2013.

Poskytnutá data Ministerstvem financí za příjmy a výdaje krajů, obcí a dobrovolných svazků obcí (po konsolidaci) se ve Zlínském kraji od roku 2013 vyznačovala meziročním růstem s výjimkou roku 2016, ve kterém jejich hodnoty klesly, příjmy o 3,2 % a výdaje o 10,9 %. Během let 2013–2023 vykazovaly příjmy a výdaje nepřetržitě kladné saldo. Nejnižší hodnota zůstatku (253,6 mld. Kč) byla vykázána v roce 2018, nejvyšší (2 792,1 mld. Kč) v roce 2023.

Graf 3.5 Příjmy a výdaje místních rozpočtů ve Zlínském kraji (po konsolidaci)

Zdroj: Ministerstvo financí

V příjmech místních rozpočtů kraje převažovaly daňové příjmy, pouze v letech 2020 a 2021 byly převýšeny přijatými transfery.

Ve struktuře příjmů místních rozpočtů Zlínského kraje převažovaly od roku 2013 daňové příjmy, pouze v letech 2020 a 2021 byly převýšeny přijatými transfery. V letech 2016 až 2018 tvořily daňové příjmy více jak 50 % celkových příjmů. V roce 2023 byly celkové příjmy ve výši 41,1 mld. Kč složeny ze 47,1 % příjmů daňových, 8,5 % nedaňových, 0,9 % kapitálových a 43,5 % přijatých transferů.

Celkové výdaje místních rozpočtů směřovaly především do oblasti vzdělávání (36,3 %).

Výdaje místních rozpočtů ve Zlínském kraji se v období let 2013 až 2023 vynakládaly převážně na běžné výdaje, které v roce 2016 tvořily až 83,7 % celkových výdajů a meziročně nepřetržitě rostly. Kapitálové výdaje v letech 2016, 2019, 2020 a 2023 poklesly. Z celkového objemu 38,3 mld. Kč tvořily v roce 2023 běžné výdaje 80,3 % a kapitálové 19,7 %. Celkové výdaje směřovaly především do oblasti vzdělávání (36,3 %), všeobecné veřejné správy (13,9 %) a dopravy (13,8 %).

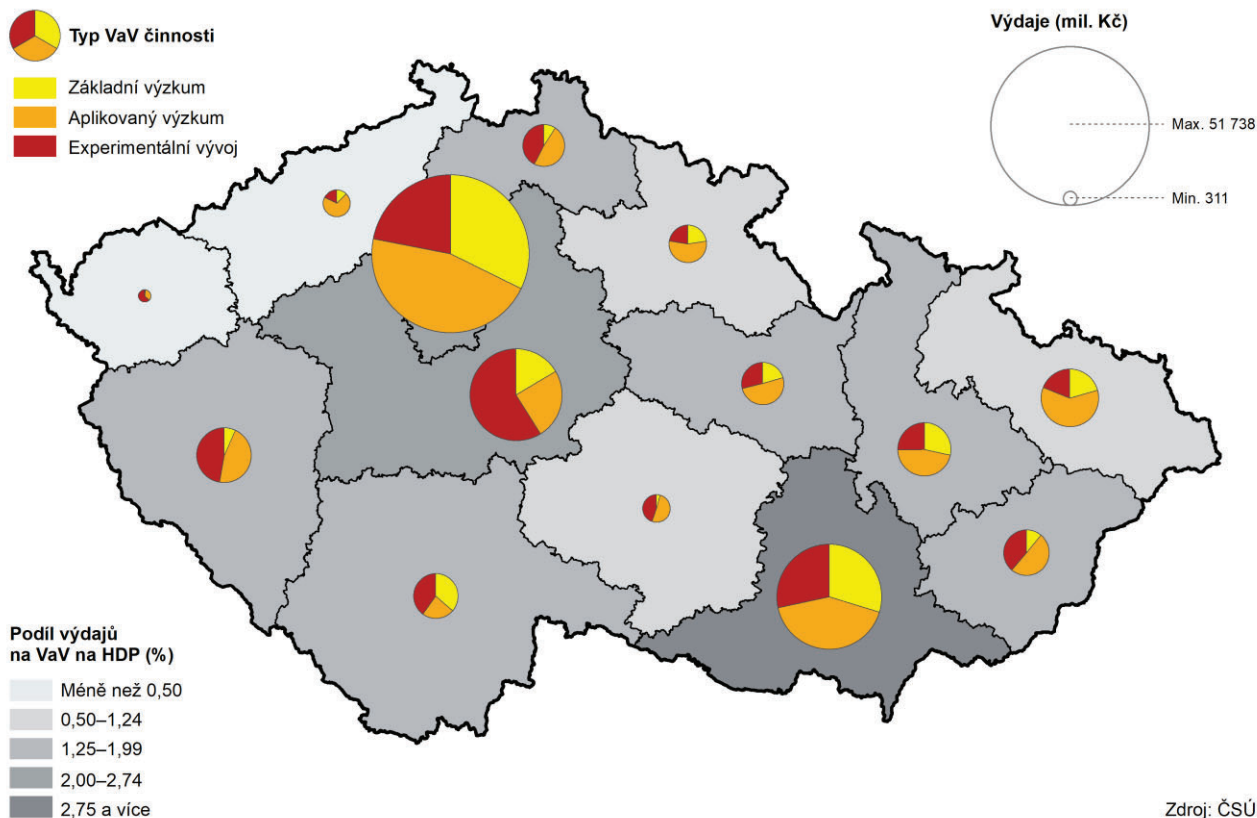

Věda, IT

Největší množství prostředků, 4,3 mld. Kč, bylo na VaV vynaloženo ve Zlínském kraji v roce 2022, z nich 50,5 % v aplikovaném výzkumu.

Výdaje na vědu a výzkum (VaV) subjektů na území Zlínského kraje převážně rostly, byly však roky, kdy došlo k jejich meziročnímu snížení. Stalo se tak naposled v pandemickém roce 2020 (o 4,4 %), ale také v dřívějších letech 2015 (o 7,8 %) a 2013 (o 2,7 %). Během sledovaného období 2012–2022 vzrostly výdaje nejvýrazněji v letech 2017 (o 28,0 %), 2014 (o 21,9 %) a 2022 (o 12,1 %). Největší množství prostředků, 4,3 mld. Kč, se v kraji na VaV vynaložilo v roce 2022, z toho dle typu činnosti 50,5 % v aplikovaném výzkumu, 38,7 % v experimentálním vývoji a 10,8 % v základním výzkumu.

Výdaje na výzkum a vývoj podle krajů v roce 2022

Do podnikatelského sektoru směřovala v roce 2022 v kraji dosud nejvyšší absolutní částka 3,9 mld. Kč výdajů na VaV, tj. 90,1 % z celkových výdajů.

Podle sektorů provádění největší část, 3,9 mld. Kč (90,1 %), výdajů na VaV v roce 2022 v kraji směřovala do podnikatelského sektoru, na vysokoškolský sektor připadlo 0,4 mld. Kč (9,5 %) a nejmenší částky náležely vládnímu a soukromému neziskovému sektoru. V případě podnikatelského sektoru se jednalo o nejvyšší absolutní částku za sledované období, ovšem největší relativní částka zde byla investována v roce 2019 (91,1 %). Vysokoškolský sektor nejvíce výdajů na VaV zaznamenal v roce 2014 (0,7 mld. Kč, resp. 25,6 %).

Investiční i neinvestiční výdaje na VaV v roce 2022 v kraji meziročně vzrostly.

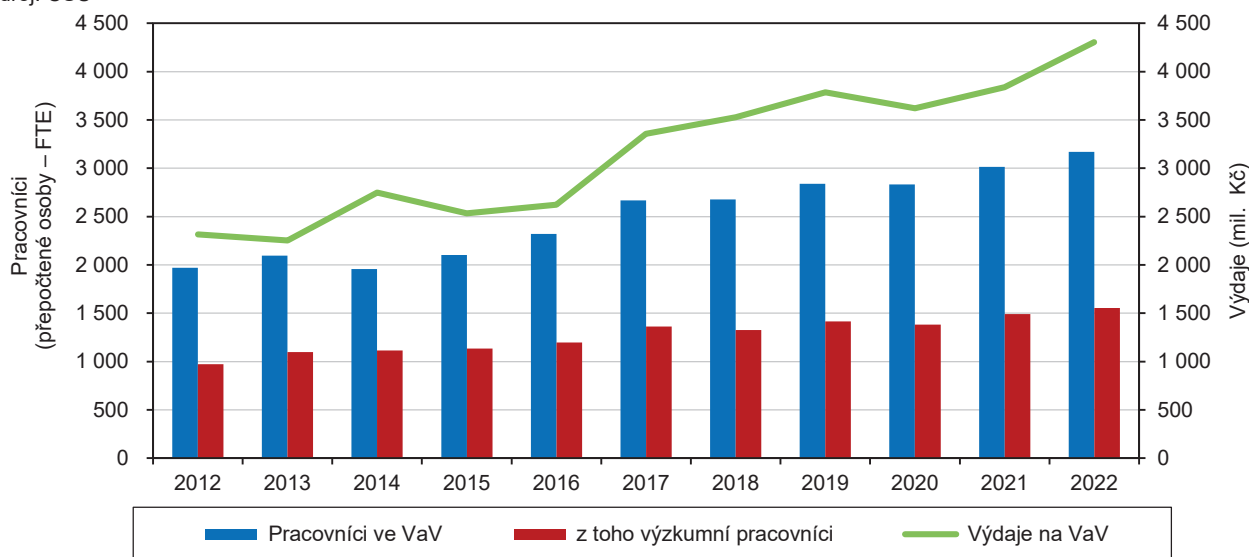
Neinvestiční výdaje na VaV ve Zlínském kraji rostly pouze s jediným výkyvem v roce 2020, kdy se meziročně snížily o 7,8 %. V roce 2022 vzrostly na 3,8 mld. Kč a tvořily 89,1 % finančních prostředků. Investiční výdaje na VaV klesaly během sledovaného období častěji, konkrétně v letech 2012–2013, 2015–2016 a naposled v roce 2021, kdy se meziročně snížily o 26,6 %. Nejvyšší hodnotu 0,7 mld. Kč dosáhly v roce 2014. V roce 2022 se zvýšily na 0,5 mld. Kč a na celkových výdajích na VaV se podílely 10,9 %.

Vzrostly výdaje na VaV jak z podnikatelských zdrojů, které se na financování podílely z 81,2 %, tak z veřejných zdrojů tuzemských i zahraničních.

Výdaje na VaV financovaly v roce 2022 ve Zlínském kraji z 81,2 % podnikatelské zdroje (3,5 mld. Kč), z 11,7 % (0,5 mld. Kč) veřejné zdroje tuzemské, ze 7,0 % (0,3 mld. Kč) veřejné zdroje zahraniční a z nejmenší části (0,7 mil. Kč) ostatní národní zdroje, tj. financování z vlastních příjmů vysokých škol a soukromého neziskového sektoru. Výdaje podnikatelských zdrojů se v období 2012–2022 kromě roku 2020 meziročně zvyšovaly. V roce 2022 vzrostly také veřejné zdroje z tuzemska, které vykazovaly v předchozích letech 2013, 2015–2016 a 2019–2021 meziroční pokles. Veřejné zdroje ze zahraničí rostly nepřetržitě od roku 2017.

Graf 3.6 Pracovníci ve výzkumu a vývoji a výdaje na výzkum a vývoj ve Zlínském kraji

Zdroj: ČSÚ

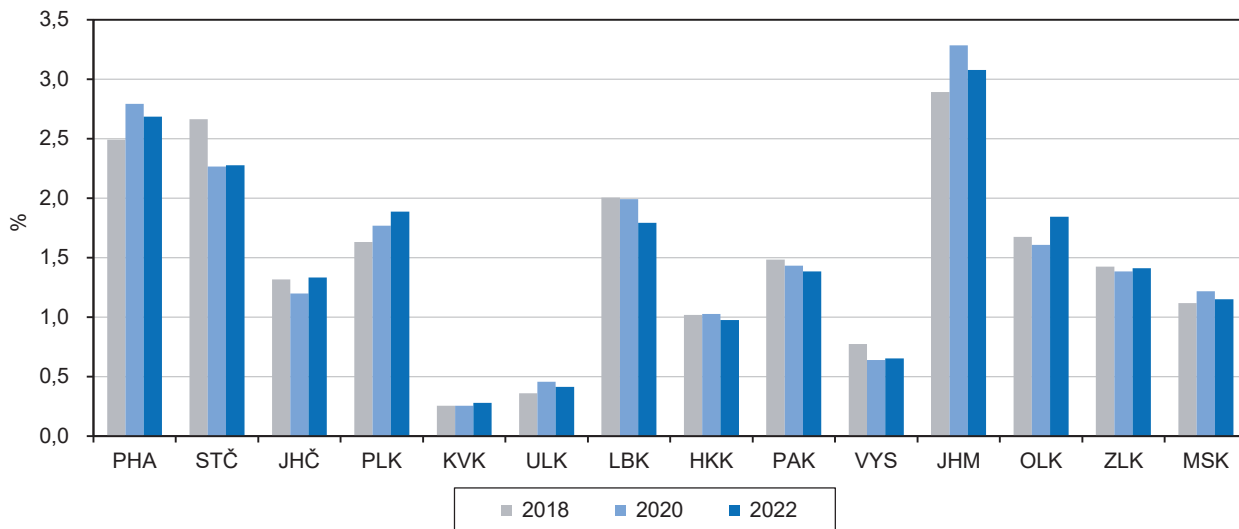

Počty pracovníků ve VaV, dosáhly v roce 2022 v kraji maxima 3 170 osob (FTE) za sledované období od roku 2012.

Počty pracovníků ve VaV (přepočtené osoby na plně zaměstnané - FTE) se v kraji kromě let 2014 a 2020 meziročně zvyšovaly. V roce 2022 vzrostl jejich stav proti roku 2012 přibližně o 60 % a dosáhl maxima 3 170 osob za sledované období, z nichž bylo 570 (18 %) žen. Celkový počet tvořilo 1 553 (49 %) výzkumných pracovníků, 1 245 (39 %) techniků a 372 (12 %) ostatních pracovníků.

Graf 3.7 Podíl výdajů na výzkum a vývoj na regionálním HDP v krajích

Zdroj: ČSÚ

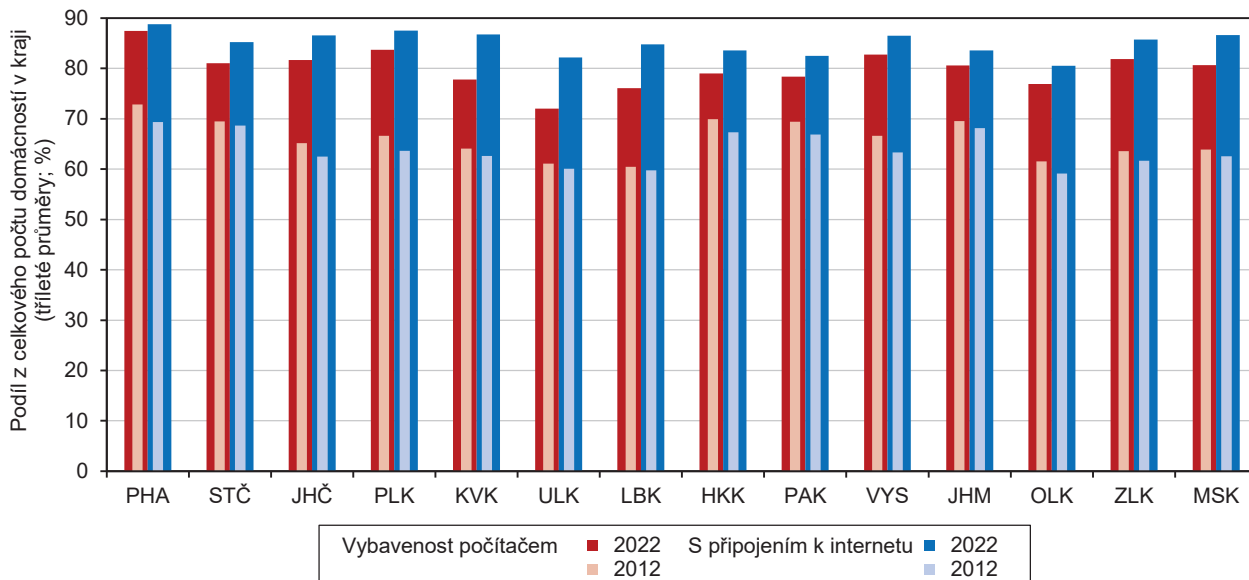

Podíl výdajů na VaV na regionálním HDP v kraji činil 1,4 %.

Podíl celkových výdajů na VaV na regionálním HDP ve Zlínském kraji činil již od roku 2017 stabilně 1,4 %, což v roce 2022 znamenalo sedmou nejvyšší hodnotu mezi kraji Jihomoravským (3,1 %) a Karlovarským (0,3 %).

Graf 3.8 Domácnosti vybavené osobním počítačem a s připojením k internetu v krajích

Zdroj: ČSÚ

Vybavenost domácností počítačem v kraji vzrostla na 81,8 % a internetem na 85,7 %.

V roce 2022 se podíl domácností vybavených počítačem zvýšil v Česku na 80,7 % (počítáno z důvodu vyšší reprezentativnosti jako tříletý klouzavý průměr let 2020, 2021, 2022), což mohlo být ve většině krajů z části ovlivněno domácí on-line výukou žáků při pandemii. Zlínský kraj podílem 81,8 % zaujal čtvrtou nejvyšší pozici za kraji Hl. m. Prahou (87,5 %), Plzeňským a Vysočinou. Pořadí uzavíral Ústecký kraj (72,0 %). Vybavenost domácností internetem byla vyšší, jelikož počítače nejsou jediným prostředkem využívajícím internet. Dosáhla 85,3 % v Česku a 85,7 % ve Zlínském kraji, kde znamenala sedmou nejvyšší hodnotu mezi Hl. m. Prahou (88,8 %) a Olomouckým krajem (80,5 %).

Zvýšil se podíl jednotlivců používajících internet a také internet na mobilním telefonu.

Výběrové šetření Českého statistického úřadu (ČSÚ) o využívání informačních a komunikačních technologií v domácnostech a mezi jednotlivci (VŠIT) poskytlo údaje o jednotlivých uživateli ve věku 16 let a více. Ve Zlínském kraji vzrostl mezi sledovanými roky 2012 a 2022 podíl uživatelů internetu z celkového počtu obyvatel ve věku 16 let a více z 67,8 % na 83,6 % (počítáno opět jako tříletý klouzavý průměr), jeho republikově podprůměrná sedmá nejvyšší pozice mezi kraji se ale nezměnila. Podíl uživatelů internetu na mobilním telefonu vzrostl téměř sedminásobně z 10,7 % na 74,6 % a posunul se mezikrajsky o jedno místo z pátého na šesté nejvyšší, byl však stále republikově podprůměrný.

Vzrostly podíly jednotlivců používajících internetové bankovníctví, sociální sítě. Krajský podíl 71,7 % nakupujících na internetu v roce 2022 byl čtvrtým nejvyšším mezi kraji.

Podíl nakupujících na internetu ve věku 16 let a více se za sledované období zvýšil z 31,2 % na 71,7 % a kraj poskočil ze sedmé nejvyšší republikově nadprůměrné pozice na čtvrtou nejvyšší. Podíl uživatelů internetového bankovníctví vzrostl z 30,2 % na 68,0 % a ze čtvrté nejvyšší podprůměrné hodnoty si polepšil o jednu příčku. Podíl uživatelů sociálních sítí se zvýšil z 32,6 % na 56,4 %, přitom se ale z prvního místa propadl na podprůměrné páté nejvyšší pořadí.

Ekonomické subjekty

Počet ekonomických subjektů klesl v roce 2023 ve Zlínském kraji meziročně o 9,8 %, tj. nejvíce mezi kraji.

V roce 2023 počet ekonomických subjektů celkem a počet fyzických osob ovlivnila zákonná povinnost podnikajících fyzických osob využívat datové schránky. Ve Zlínském kraji se snížil počet ekonomických subjektů meziročně o 14,3 tis., resp. o 9,8 %. Jednalo se o nejvyšší relativní pokles mezi kraji, republikově klesl počet o 6,6 %. V posledním desetiletí došlo k přerušení růstu počtu ještě v roce 2019, kdy ale došlo ke snížení pouze o 0,6 %.

Fyzické osoby tvořily v kraji 76,2 % ekonomických subjektů.

K 31. 12. 2023 evidoval registr ekonomických subjektů (RES) 131,8 tis. jednotek se sídlem na území Zlínského kraje, které tvořily 4,7 % subjektů Česka. Z hlediska právní formy v něm představovaly podstatnou část fyzické osoby, jejichž počet činil 100,4 tis. (76,2 %), právnické osoby byly zastoupeny počtem 31,4 tis. (23,8 %). Mezi fyzickými osobami z 90,0 % převažovaly subjekty podnikající podle živnostenského zákona (90,4 tis.), právnické osoby byly z 57,5 % zastoupeny společnostmi s ručením omezeným (18,0 tis.).

Mikropodniky převažovaly z více jak tří čtvrtin u subjektů s uvedeným počtem zaměstnanců.

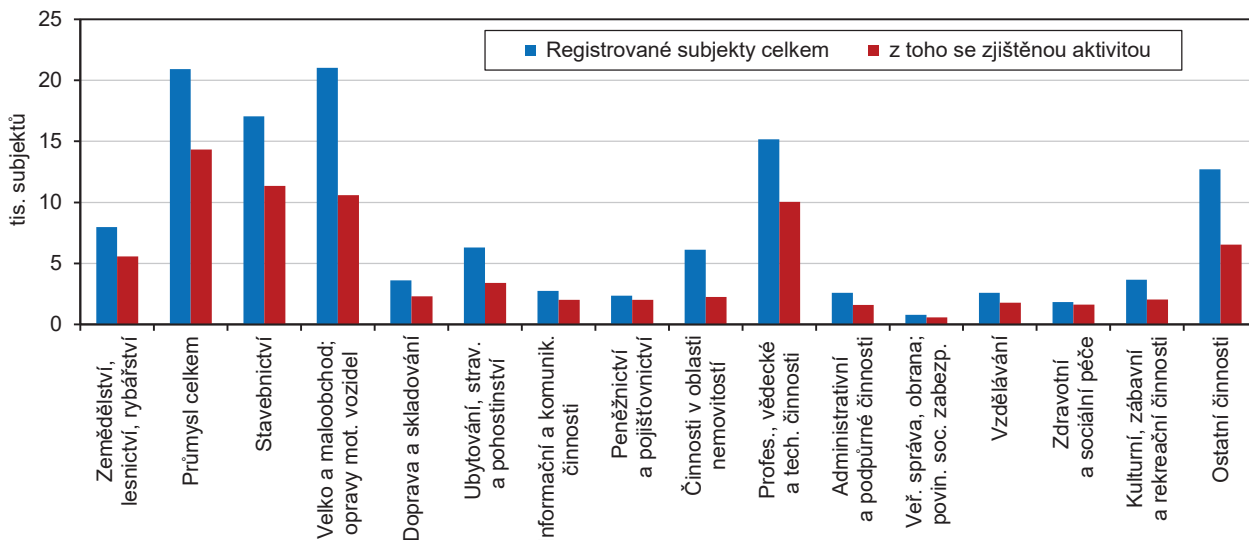
Polovina registrovaných subjektů Zlínského kraje neměla počet zaměstnanců uveden, další dvě pětiny byly bez zaměstnanců. Mezi 13,7 tis. s uvedeným počtem převažovaly ze 77,3 % mikropodniky (s 1 až 9 zaměstnanci), 17,3 % představovaly malé podniky (s 10-50 zaměstnanci), 4,6 % střední podniky (s 50-249 zaměstnanci) a 0,8 % velké podniky (s 250 a více zaměstnanci).

V období let 2022–2023 v kraji vzniklo 9,0 tis. nových subjektů a 2,5krát více, tj. 22,5 tis., jich zaniklo.

V roce 2022 ve Zlínském kraji 4,5 tis. subjektů vzniklo a 4,0 tis. zaniklo. V následujícím roce 2023 počet nových subjektů zůstal na úrovni 4,5 tis., ovšem zaniklých bylo 4,7krát více - 18,5 tis. Nové subjekty v obou letech tvořily z 80 % fyzické osoby. U zaniklých subjektů byly fyzické osoby zastoupeny v roce 2022 z 90 %, v roce 2023 se jejich podíl zvýšil na 98 %. Souhrnně v období let 2022–2023 v kraji 9,0 tis. subjektů vzniklo a 2,5krát více, tj. 22,5 tis., zaniklo. Subjekty vznikaly nejčastěji ve zpracovatelském průmyslu, stavebnictví nebo v profesních, vědeckých a technických činnostech. Zanikly převážně ve velko a maloobchodu; opravách a údržbě motorových vozidel, zpracovatelském průmyslu, stavebnictví.

Graf 3.9 Ekonomické subjekty podle převažující ekonomické činnosti ve Zlínském kraji k 31. 12. 2023 (subjekty s uvedenou činností)

Zdroj: ČSÚ

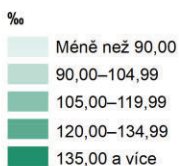
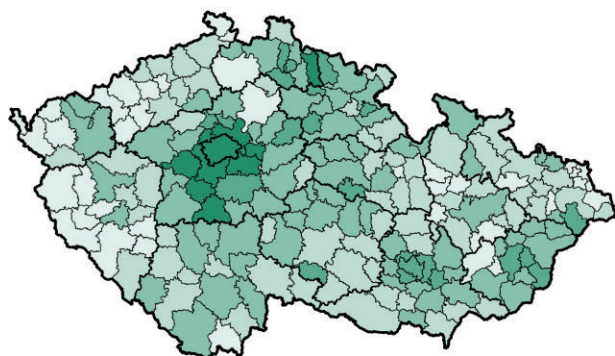

Nejvyšší podíl subjektů s prokázanou aktivitou k registrovaným subjektům celkem byl v kraji s odvětvím zdravotní a sociální péče (88,2 %).

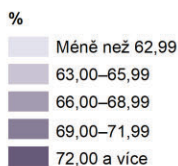
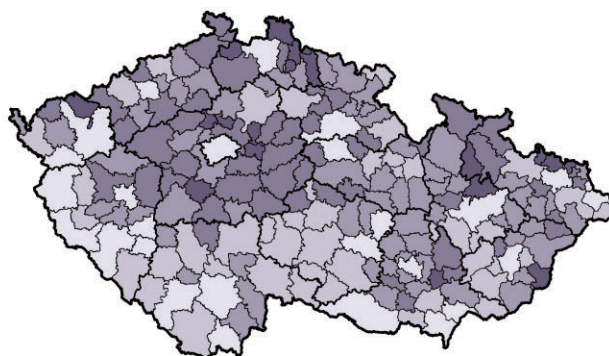
Ekonomická aktivita byla koncem roku 2023 zjištěna u 79,3 tis. (tj. 60,2 %) registrovaných subjektů v kraji, z toho u 51,7 tis. živnostníků a 2,4 tis. zemědělských podnikatelů. Nejvíce subjektů se zjištěnou aktivitou mělo převažující činnost v odvětví průmyslu (14,3 tis.), dále ve stavebnictví (11,3 tis.), velko a maloobchodu; v opravách a údržbě motorových vozidel (10,6 tis.). Jednoznačně nejvyšší podíl subjektů s prokázanou aktivitou k registrovaným subjektům celkem byl v odvětví zdravotní a sociální péče (88,2 %), nejnižší v činnostech v oblasti nemovitostí (36,5 %). Registrované subjekty celkem se podle převažující ekonomické činnosti řadily hlavně do odvětví velkoobchodu a maloobchodu; oprav a údržby motorových vozidel (21,0 tis.), do průmyslu celkem (20,9 tis.) a stavebnictví (17,0 tis.).

Živnostníci^{*)} ve správních obvodech obcí s rozšířenou působností k 31. 12. 2023

Na 1 000 obyvatel ve věku 18 a více let

Podíl na ekonomických subjektech se zjištěnou aktivitou

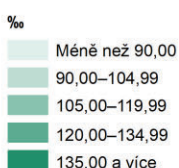
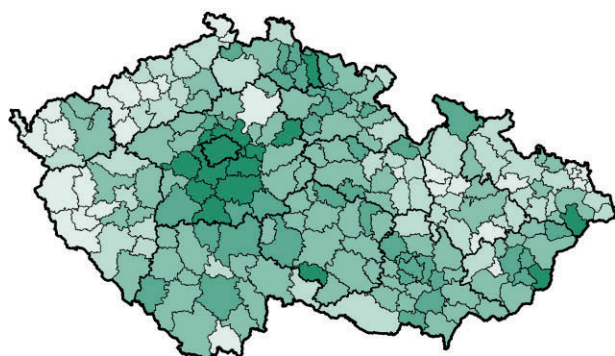

^{*)} Osoby podnikající dle živnostenského zákona se zjištěnou aktivitou a sídlem na daném území

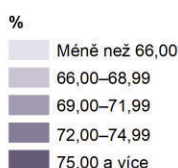
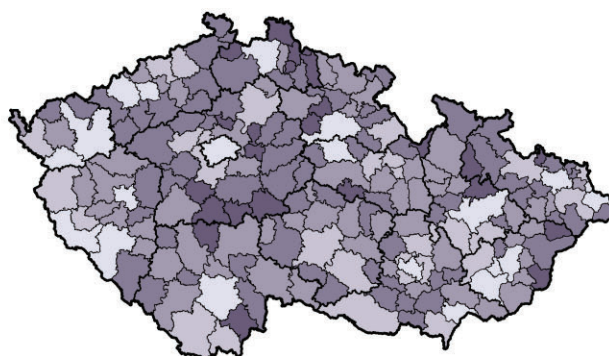
Zdroj: ČSÚ

Soukromí podnikatelé^{*)} ve správních obvodech obcí s rozšířenou působností k 31. 12. 2023

Na 1 000 obyvatel ve věku 18 a více let

Podíl na ekonomických subjektech se zjištěnou aktivitou

^{*)} Osoby podnikající dle živnostenského zákona a zemědělské podnikatelé se zjištěnou aktivitou a sídlem na daném území

Zdroj: ČSÚ

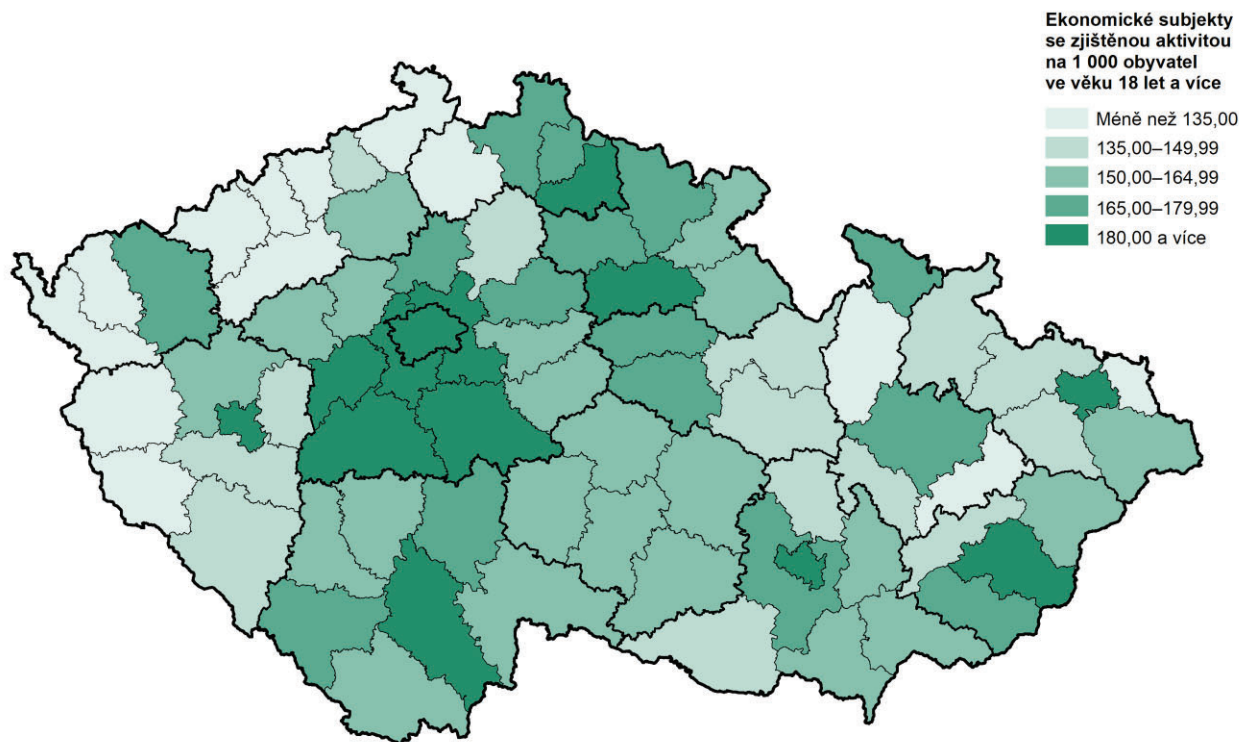
Nejvíce aktivních živnostníků na tisíc obyvatel 18letých a starších sídlilo v SO ORP Valašské Klobouky.

Nejvíce aktivních živnostníků na tisíc obyvatel ve věku 18 a více let se k 31. 12. 2023 nacházelo v SO ORP Valašské Klobouky (131,3), Vizovice (123,7) a Zlín (122,9), nejméně v SO ORP Otrokovice (86,1) a Kroměříž (89,6). Nejvyšší počet aktivních soukromých zemědělců na tisíc obyvatel 18letých a starších sídlil v SO ORP Vsetín (11,2) a nejmenší v Otrokovicích (1,3).

Nejvyšší intenzita podnikatelské aktivity v kraji se projevila v okrese Zlín.

V rámci okresů Zlínského kraje nejvyšší intenzitu podnikatelské aktivity prezentoval Zlín (185,1 ekonomických subjektů s prokázanou aktivitou na tisíc obyvatel ve věku 18 a více let), následně Uherské Hradiště, Vsetín a Kroměříž.

Intenzita podnikatelské aktivity v okresech k 31. 12. 2023

Pozn.: ekonomické subjekty se sídlem na daném území

Zdroj: ČSÚ

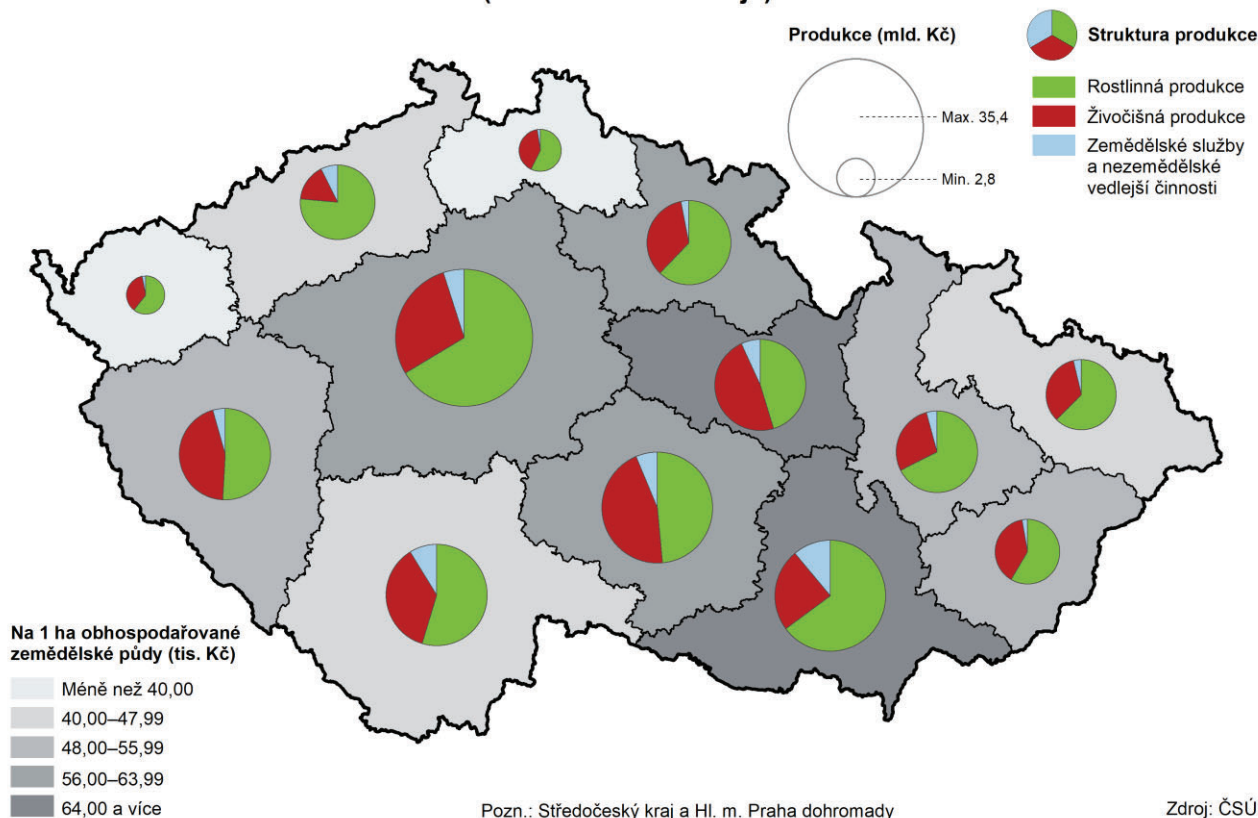
Zemědělství

Produkce zemědělského odvětví ve Zlínském kraji v roce 2022 vzrostla meziročně nejvíce (o 13,9 %) za poslední desetiletí a dosáhla zároveň nejvyššího objemu 7 843 mil. Kč v b. c.

Produkce zemědělského odvětví v běžných cenách (b. c.) se ve Zlínském kraji za sledované období 2013–2022 snížila pouze v letech 2015 (o 8,1 %) a 2016 (o 3,3 %). Produkci závislou nejen na „naturální“ zemědělské výrobě, ale také na cenovém vývoji, postihl v roce 2015 pokles cen zemědělských komodit především živočišných produktů spolu s dlouhotrvajícím suchem. V následujícím roce 2016 sice již rostlinná produkce vzrostla, avšak živočišná klesla v důsledku snížení cen. V roce 2022 prozatím podle semidefinitivních dat celková produkce zemědělského odvětví v kraji meziročně vzrostla o 13,9 %, nejvíce za poslední desetiletí, a k tomu dosáhla nejvyššího objemu 7 843 mil. Kč v b. c. Rostlinná produkce přitom vzrostla o 10,3 % na nejvyšší hodnotu 4 598 mil. Kč v b. c., i když meziročně nejvyšší navýšení nastalo již v roce 2021 (o 18,3 %) a vyšší bylo zaznamenáno také v roce 2020 (o 18,1 %). Rovněž živočišná produkce se dostala v roce 2022 v kraji na své desetileté maximum objemem 3 028 mil. Kč v b. c., a to díky nebývale vysokému zvýšení o 20,0 %.

Produkce zemědělského odvětví v krajích v roce 2022 (semidefinitivní údaje)

Podíl rostlinné produkce v roce 2022 v kraji představoval 58,6 %.

Rostlinná produkce převažovala v roce 2022 ve Zlínském kraji z 58,6 %, živočišná tvořila 38,6 % a zemědělské služby a nezemědělské vedlejší činnosti činily 2,8 %. Rostlinná produkce, která dosahovala v Česku 59,5 %, v Ústeckém kraji až 76,4 %, měla převahu ve všech krajích kromě Pardubického, kde převažovala ze 47,8 % živočišná produkce a rostlinná v něm měla zastoupení pouze ze 45,3 %. Rostlinná produkce ve Zlínském kraji kolísala. Nejvýraznějšího podílu 60,6 % dosáhla v roce 2021, kdy byla nejméně (z 36,6 %) zastoupena živočišná výroba, v roce 2017 byl naopak její nejnižší podíl 52,6 % spojen zároveň s nejvyšším podílem (44,5 %) živočišné produkce.

Zlínská hodnota produkce zemědělského odvětví 51,5 tis. Kč (b. c.) na 1 ha obhospodařované zemědělské půdy byla v roce 2022 mezi krají šestá nejvyšší.

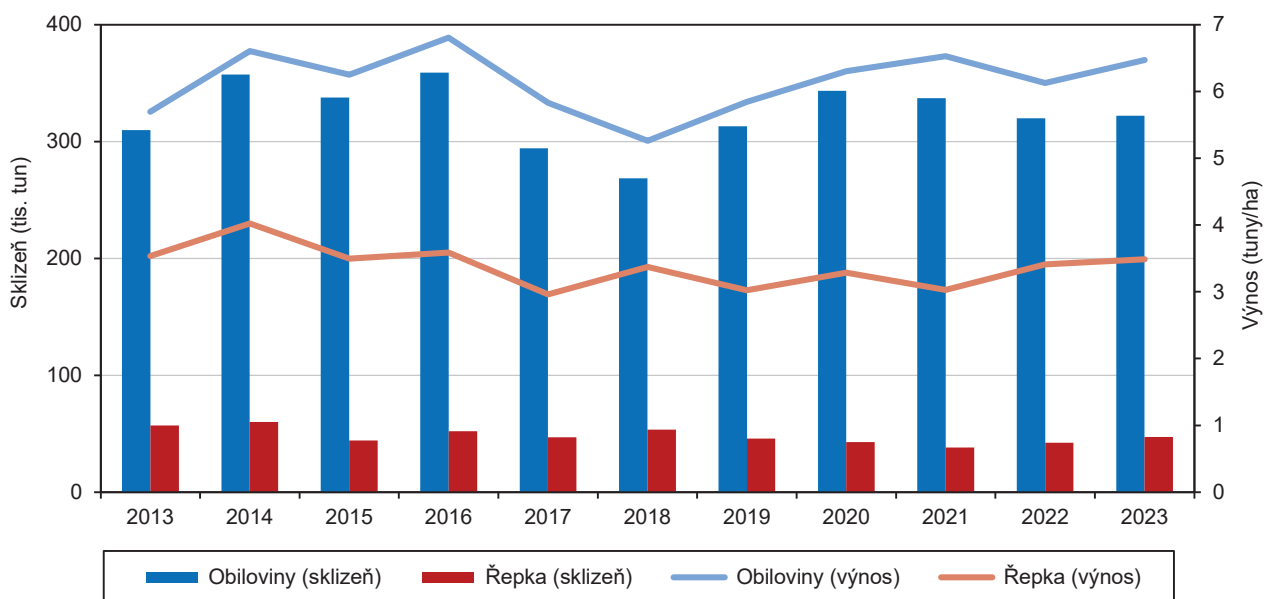
Hodnota ukazatele produkce zemědělského odvětví v b. c. na jeden hektar obhospodařované zemědělské půdy rostla v kraji nepřetržitě od roku 2017 a v roce 2022 dosáhla 51,5 tis. Kč, šesté nejvyšší úrovně mezi krají. První místo patřilo Pardubickému (67,6 tis. Kč) a poslední Karlovarskému kraji (27,7 tis. Kč). Na zemědělské produkci Česka se Zlínský kraj v roce 2022 podílel 4,1 %, třetí nejnižší hodnotou po krajích Karlovarském a Libereckém.

Plocha obhospodařované zemědělské půdy v kraji se k 31. 5. 2023 meziročně snížila o 1,8 %, nejvýrazněji od roku 2013.

Plocha obhospodařované zemědělské půdy, která v letech 2021–2022 ve Zlínském kraji narůstala, se k 31. 5. 2023 opět snížila, a to o 1,8 %, nejvýrazněji za sledované období. Naopak mírně vzrostla obhospodařovaná orná půda, která v období let 2020–2022 klesala. K 31. 5. 2023 podíl orné půdy na obhospodařované zemědělské půdě představoval 63,4 %, nejvyšší úroveň od roku 2013 a devátý nejvyšší podíl za vedoucím Jihomoravským krajem s 88,4 %. Z hlediska dlouhodobých časových řad počínajíc rokem 2002 výměra obhospodařované zemědělské půdy klesla o 5,0 % na 150,9 tis. ha a plocha obhospodařované orné půdy se snížila o 9,8 % na 95,7 tis. ha.

Graf 3.10 Sklizeň a hektarové výnosy obilovin a řepky ve Zlínském kraji

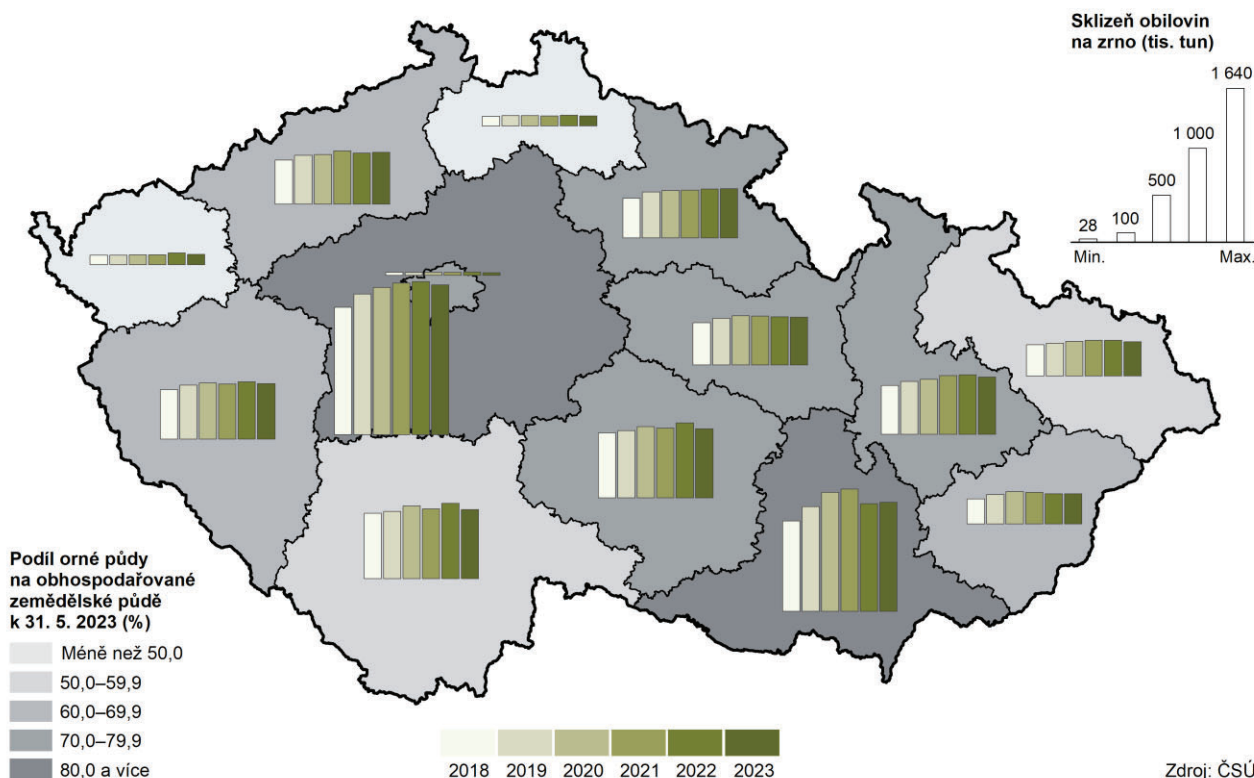
Zdroj: ČSÚ

V roce 2023 byla ve Zlínském kraji relativně vyšší především sklizeň řepky, cukrové řepy, píce v seně, kukuřice na zeleno, ale také obilovin.

Ve Zlínském kraji se v roce 2023 meziročně vyprodukovalo relativně více především řepky, cukrové řepy, píce v seně z trvalých travních porostů a kukuřice na zeleno. Produkce obilovin republikově a také ve většině krajů s výjimkou Jihomoravského, Ústeckého, Královéhradeckého a také Zlínského klesla. Úroda brambor se dostala ve Zlínském kraji na své dlouhodobé minimum a méně se sklídilo i luskovin na zrno.

Sklizeň obilovin v krajích v letech 2018 až 2023

Zdroj: ČSÚ

Osevní plocha vykázala o 2,9 % meziročně nižší výměru.

Osevní plocha vykazovala k 31. 5. 2023 meziročně nižší výměru ve všech krajích s výjimkou Plzeňského a republikově klesla o 1,6 %. Relativně nejvíce ubylo osevních ploch v Hl. m. Praze (o 22,1 %), v Jihomoravském (o 3,8 %) a následně ve Zlínském kraji (o 2,9 %).

Zmenšila se sklizňová plocha brambor, píce v seně, obilovin. Vzrostla plocha cukrové řepy, řepky a kukuřice na zeleno.

Sklizňová plocha obilovin se snížila proti roku 2022 ve Zlínském kraji o 4,7 %, o čtvrtinu nižší sklizňová plocha brambor měla zásadní dopad na jejich velmi nízkou produkci. Opačná situace nastala u plochy sklizně cukrové řepy, která se zvýšila o 16,4 %, řepky o 9,4 % a kukuřice na zeleno o 7,6 %.

Hektarový výnos obilovin vzrostl a byl třetí nejvyšší mezi kraji.

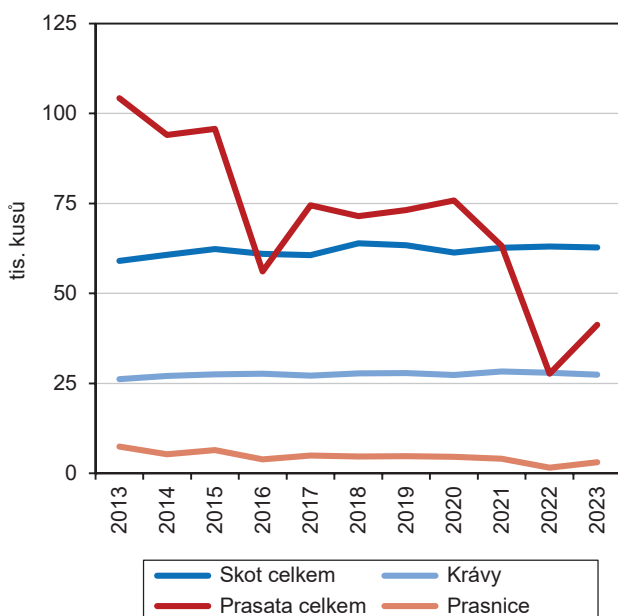
Výnos obilovin meziročně vzrostl o 0,35 t/ha a stejně jako v roce 2022 byl třetí nejvyšší mezi kraji. Naopak k nížení hektarového výnosu došlo hlavně u cukrové řepy (o 3,77 t/ha), brambor (o 2,64 t/ha) a kukuřice na zeleno (o 2,00 t/ha).

Ke konci roku 2023 se meziročně o 0,4 % snížil chov skotu, o 49,0 % vzrostl počet prasat, o 49,2 % se zvýšil chov drůbeže.

Od roku 2023 se nově zdrojem dat zemědělské statistiky po zrušení výkazu Soupis hospodářských zvířat k 1. 4. daného roku staly roční výkazy o výsledcích chovu skotu, prasat a drůbeže k 31. 12. Podle vykázaných údajů zemědělci ve Zlínském kraji koncem roku 2023 chovali 62,8 tis. kusů skotu, meziročně o 0,4 % méně. Největší množství, 63,4 tis. kusů skotu, bylo evidováno koncem roku 2019. Chov se v průběhu let 2013–2023 mírně zvýšil (o 6,3 %), vzrostl rovněž počet krav (o 4,7 %), jež v roce 2023 tvořily 43,6 % z celkového počtu skotu. Chov prasat se ke konci roku 2023 navýšil o 49,0 % na 41,3 tis. kusů po velmi výrazném poklesu o 56,2 % v předchozím roce 2022. Ve sledovaném období došlo k redukci stavu prasat o 60,4 %. Nejvyšší počty, 104,3 tis. kusů, byly chovány na počátku období v roce 2013. Počet prasnic, které v roce 2023 tvořily 7,4 % celkového chovu prasat, se za období let 2013–2023 snížil obdobně, o 58,5 %. Drůbež celkem, zahrnující kromě kura, kachen, hus a krůt i ostatní drůbež (křepelky, bažanty, perličky, holuby pro produkci masa nikoliv pro lovecké účely) a pštrosy, dosáhla koncem roku 2023 704,7 tis. kusů, tedy téměř o polovinu více než v předchozím roce 2022, kdy meziročně klesla o 41,1 %. Za posledních deset let se chov drůbeže snížil o 8,0 %, nejvyššího počtu 927,8 tis. kusů dosáhl v roce 2017. Nosnice v roce 2023 tvořily 22,1 % chovu a od roku 2013 jejich počet vzrostl o 11,0 %.

Graf 3.11 Hospodářská zvířata ve Zlínském kraji (stav k 31. 12.)

Zdroj: ČSÚ

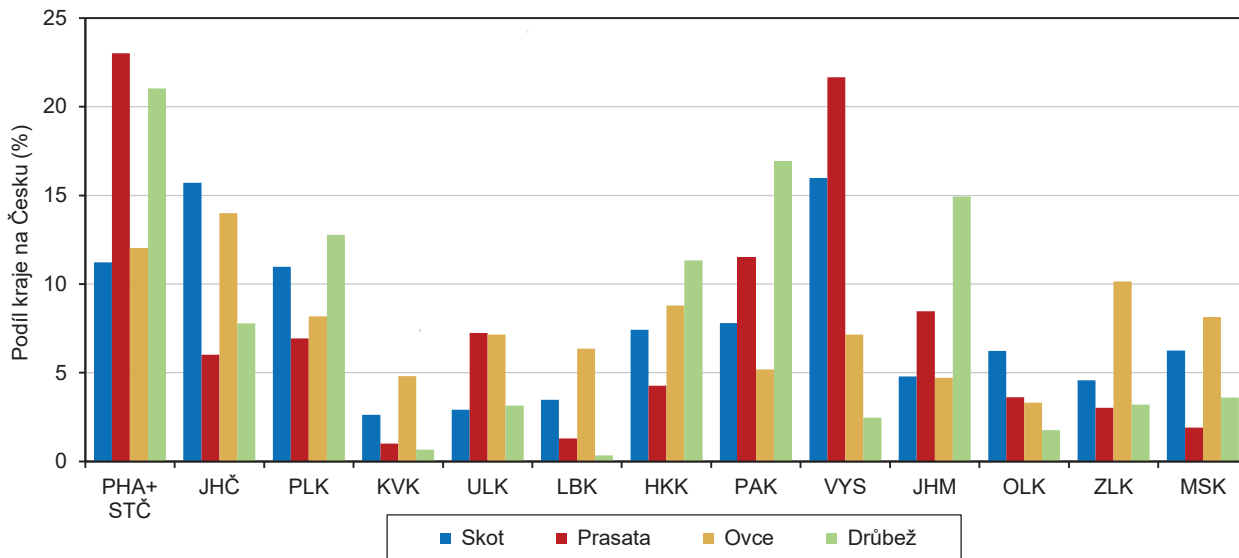
¹⁾ údaje za drůbež celkem jsou k dispozici od roku 2014

Chov ovcí byl počtem 18,2 tis. kusů třetí nejvyšší mezi kraji.

Z Integrovaného zemědělského registru s omezením na aktivní podniky byly v roce 2023 poprvé zjištěny údaje za chov ovcí. Podle tohoto zdroje se ve Zlínském kraji k 31. 12. 2023 chovalo 18,2 tis. kusů ovcí, což představovalo desetinu (10,2 %) republikového počtu a zároveň třetí největší množství po Jihočeském a dále Středočeském kraji včetně Hl. m. Prahy. Skot tvořil 4,6 %, prasata 3,0 % republikového chovu a shodně se jednalo o čtvrté nejnižší krajské podíly. Chov drůbeže byl šestým nejnižším a na celorepublikovém počtu se podílel 3,2 %.

Graf 3.12 Hospodářská zvířata v krajích k 31. 12. 2023

Zdroj: ČSÚ

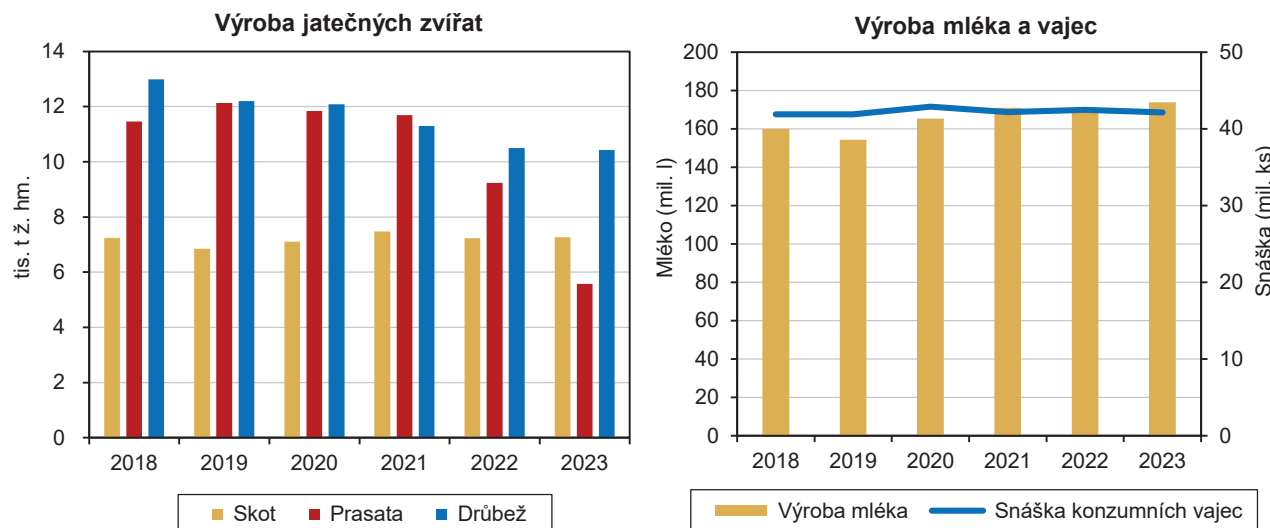

V zemědělských podnicích kraje se mírně zvýšila výroba jatečného skotu a klesla produkce jatečných prasat i jatečné drůbeže.

Zemědělské podniky Zlínského kraje v roce 2023 vyprodukovaly 7,3 tis. tun jatečného skotu v živé hmotnosti (ž. hm.), což představovalo 4,3 % republikového objemu, a výroba se v posledních letech přes drobné výkyvy zvyšovala. Klesající tendenci měla produkce jatečných prasat, která činila 5,6 tis. tun v ž. hm. a tvořila 2,1 % republikové produkce. Snižovala se také výroba jatečné drůbeže, jež se objemem 10,4 tis. tun v ž. hm. podílela na republikové produkci ze 4,0 %.

Graf 3.13 Výroba jatečných zvířat, mléka a vajec ve Zlínském kraji

Zdroj: ČSÚ

Snáška vajec měla v zemědělských podnicích kraje pozvolna klesající trend, zvyšovala se výroba mléka.

Snáška konzumních vajec v zemědělském sektoru (podnicích) Zlínského kraje měla během posledního období pozvolna klesající trend. V roce 2023 bylo vyprodukováno 42,1 mil. vajec, což zajistilo 2,3 % republikového množství. Výroba mléka se přes občasný pokles postupně zvyšovala. V roce 2023 se dostala na dosud nejvyšší úroveň 173,8 mil. litrů a na objemu produkce mléka v Česku se podílela z 5,1 %.

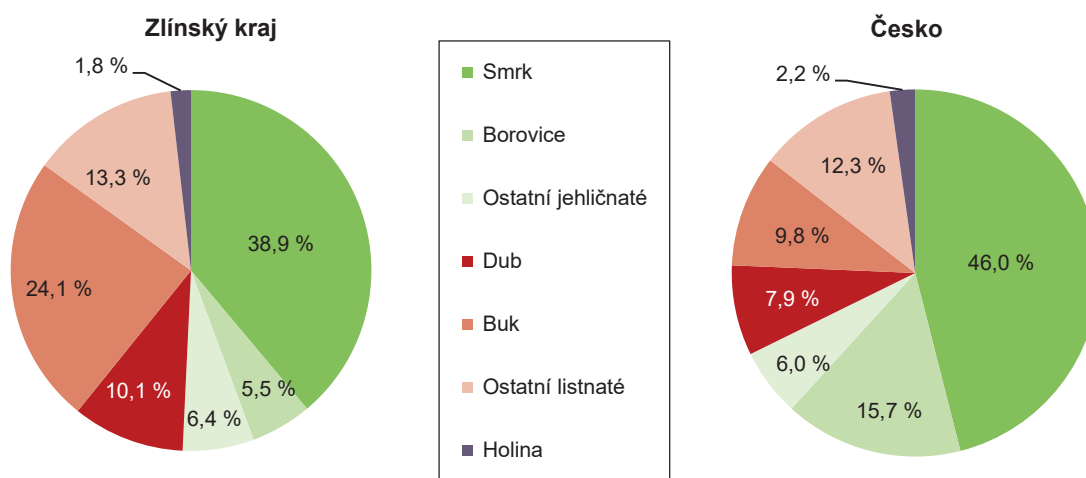
Lesnictví

Lesní pozemky k 31. 12. 2023 pokrývaly 40,1 % území Zlínského kraje.

Lesní pozemky svou rozlohou 159,0 tis. ha pokrývaly k 31. 12. 2023 dvě pětiny (40,1 %) území Zlínského kraje. Největší plochy lesů (39,1 %) se prostíraly v okrese Vsetín, nejméně zalesněný byl Kroměříž (13,7 %). Z údajů Ústavu pro hospodářskou úpravu lesů zaujímala porostní plocha dřevin 152,7 tis. ha a plocha holin 2,8 tis. ha.

Graf 3.14 Druhá skladba dřevin lesních porostů ve Zlínském kraji a Česku k 31. 12. 2023

Zdroj: ÚHÚL

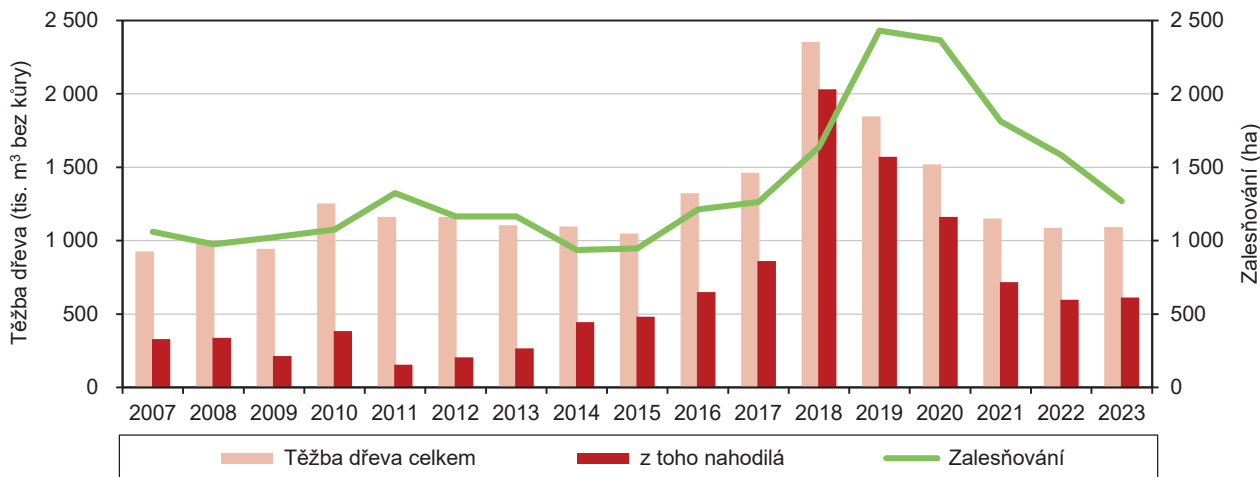

Jehličnaté porosty převažovaly z 51,7 % nad listnatými a až na výjimky jich každoročně ubývalo.

Jehličnaté porosty nepatrně, přesněji z 51,7 %, převažovaly nad listnatými. Nejrozšířenějšími dřevinami byly smrk ztepilý, buk, dub, borovice, dále habr, modřín, jedle bělokorá, javor, jasan, lípa, bříza, olše. Plochy listnatých dřevin se od roku 2000 převážně zvyšovaly, jehličnatých ploch s výjimkou dvou let každoročně ubývalo.

Graf 3.15 Těžba dřeva a zalesňování ve Zlínském kraji

Zdroj: ČSÚ

Plocha 1,3 tis ha byla v kraji zalesněna z 56,8 % listnatými dřevinami.

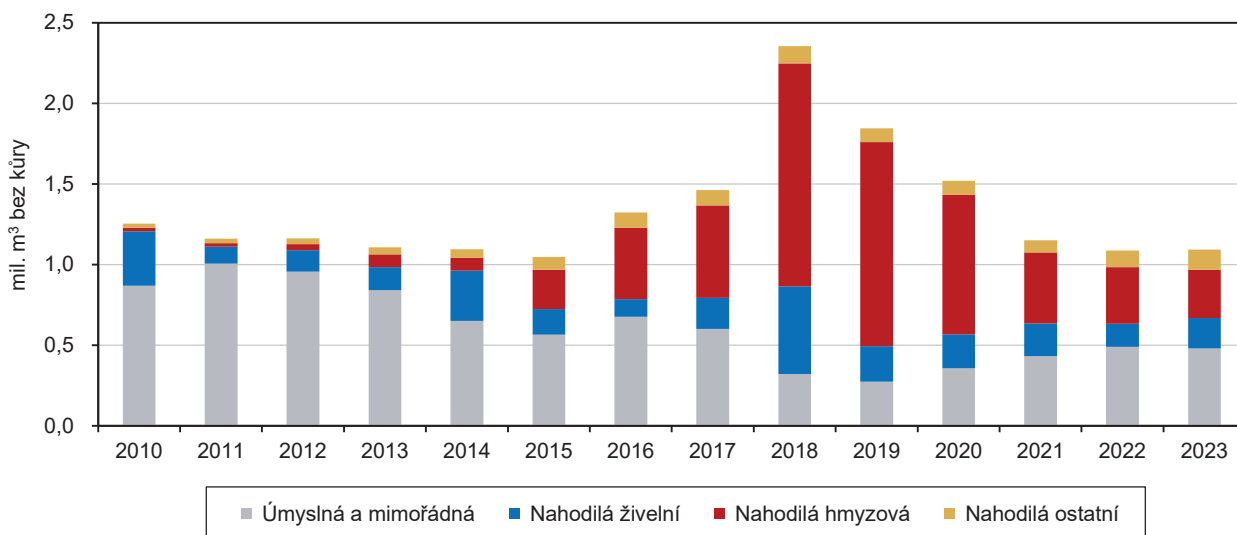
Kůrovcová kalamita a s ní spojené masivní vytěžování dřeva vedly k nárůstu zalesňování, které v kraji vrcholilo v letech 2019–2020, v dalším období se postupně snižovalo. V roce 2023 kleslo meziročně o pětinu (19,9 %) a v kraji došlo k zalesnění plochy 1,3 tis. ha, přitom se z více jak poloviny (56,8 %) jednalo o listnaté dřeviny.

V roce 2023 se těžba dřeva opět mírně zvýšila a s ní vzrostla i nahodilá těžba.

Zvyšování podílu listnatých dřevin souviselo s kůrovcovou kalamitou, která, ačkoliv gradovala v letech 2014–2018, dosud stále pokračovala a způsobovala rozsáhlé škody. V roce 2018 byla těžba dřeva ve Zlínském kraji historicky nejvyšší a převážila v ní velmi výrazně nahodilá těžba. Ústup kalamity měl za následek postupné snižování těžby. Až v roce 2023 došlo opět k mírnému nárůstu těžby a to o 0,5 % na 1,1 mil. m³ bez kůry (b. k.) s třičtvrtinovým podílem jehličnatých dřevin. Zvýšila se zároveň nahodilá těžba, která vzrostla o 2,6 % a dosahovala více jak poloviny (56,1 %) celkové těžby. Strukturu těžby dřeva v kraji v roce 2023 tvořila těžba úmyslná a mimořádná (43,9 %), nahodilá hmyzová (27,5 %), nahodilá živelní (17,2 %) a nahodilá ostatní (11,4 %).

Graf 3.16 Těžba dřeva z hlediska vlivu nahodilé těžby ve Zlínském kraji

Zdroj: ČSÚ

Průmysl

V roce 2023 počet průmyslových podniků se 100 a více zaměstnanci ve Zlínském kraji klesl meziročně o 2 na 181, počet zaměstnanců v průmyslu se snížil o 2,5 % na 50,5 tis.

V roce 2023 klesl počet průmyslových podniků se 100 a více zaměstnanci se sídlem na území Zlínského kraje ze 183 na 181. Průměrný evidenční počet zaměstnanců (fyzických osob) se snížil o 2,5 % na 50,5 tis. Nejvíce zaměstnanců (23,4 %) pracovalo ve výrobě pryžových a plastových výrobků, kde se jejich počet meziročně snížil o 1,9 % na 11,8 tis., dále také ve výrobě kovových konstrukcí a kovodělných výrobků (22,3 %), zde naopak došlo k jejich navýšení o 0,8 % na 11,2 tis. Zaměstnanci průmyslových podniků kraje tvořili 6,2 % republikového počtu.

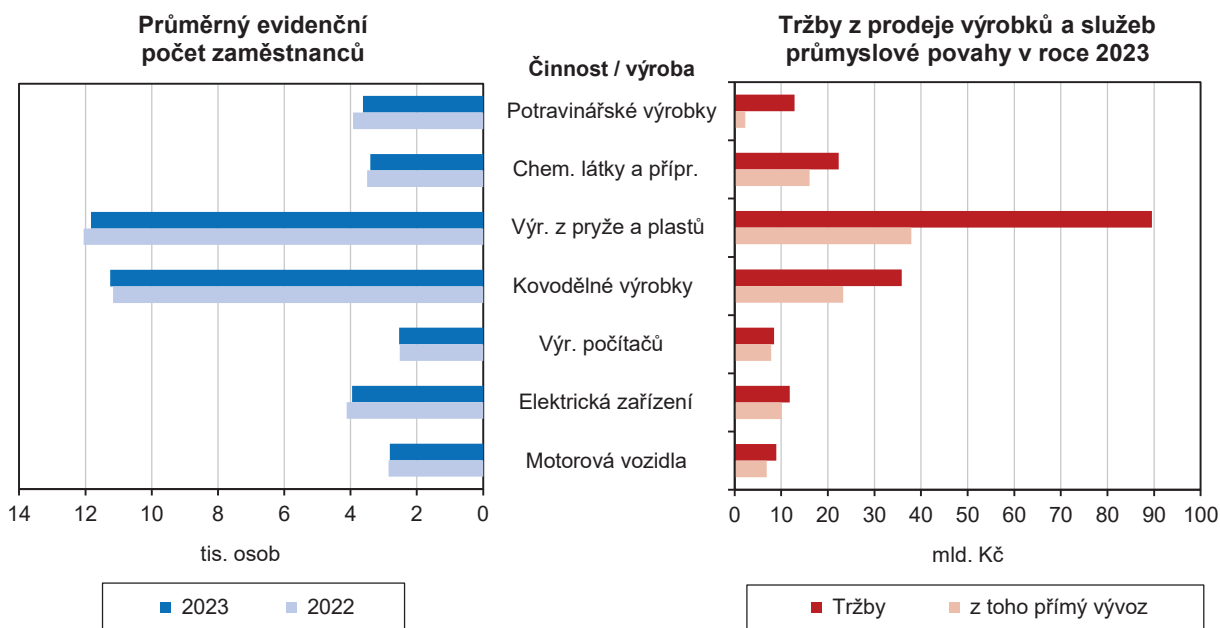
Tržby z prodeje v průmyslu Zlínského kraje vzrostly v roce 2023 meziročně o 0,9 %, stejně jako tržby z přímého vývozu, které tvořily 54,7 % tržeb.

Tržby (bez DPH) v b. c. z prodeje výrobků a služeb průmyslové povahy se po propadu v pandemickém roce 2020 zvyšovaly. V roce 2023 dosáhly ve Zlínském kraji úrovně 222,6 mld. Kč a navýšily se meziročně o 0,9 %. Na tržbách Česka, které vzrostly o 7,1 %, se podílely ze 4,6 %. Podíl tržeb na zaměstnance byl úrovní 4 412 tis. Kč desátý nejvyšší mezi kraji, o 1 521 tis. Kč pod republikovým průměrem. Tržby (bez DPH) v b. c. z přímého vývozu výrobků a služeb průmyslové povahy se v roce 2023 zvýšily rovněž o 0,9 % na 121,7 mld. Kč. Podíl tržeb z přímého vývozu na tržbách celkem činil 54,7 % a korespondoval s předchozím rokem.

Graf 3.17 Zaměstnanci a tržby podle vybrané převažující činnosti zpracovatelského průmyslu ve Zlínském kraji (podniky se 100 a více zaměstnanci se sídlem ve Zlínském kraji)

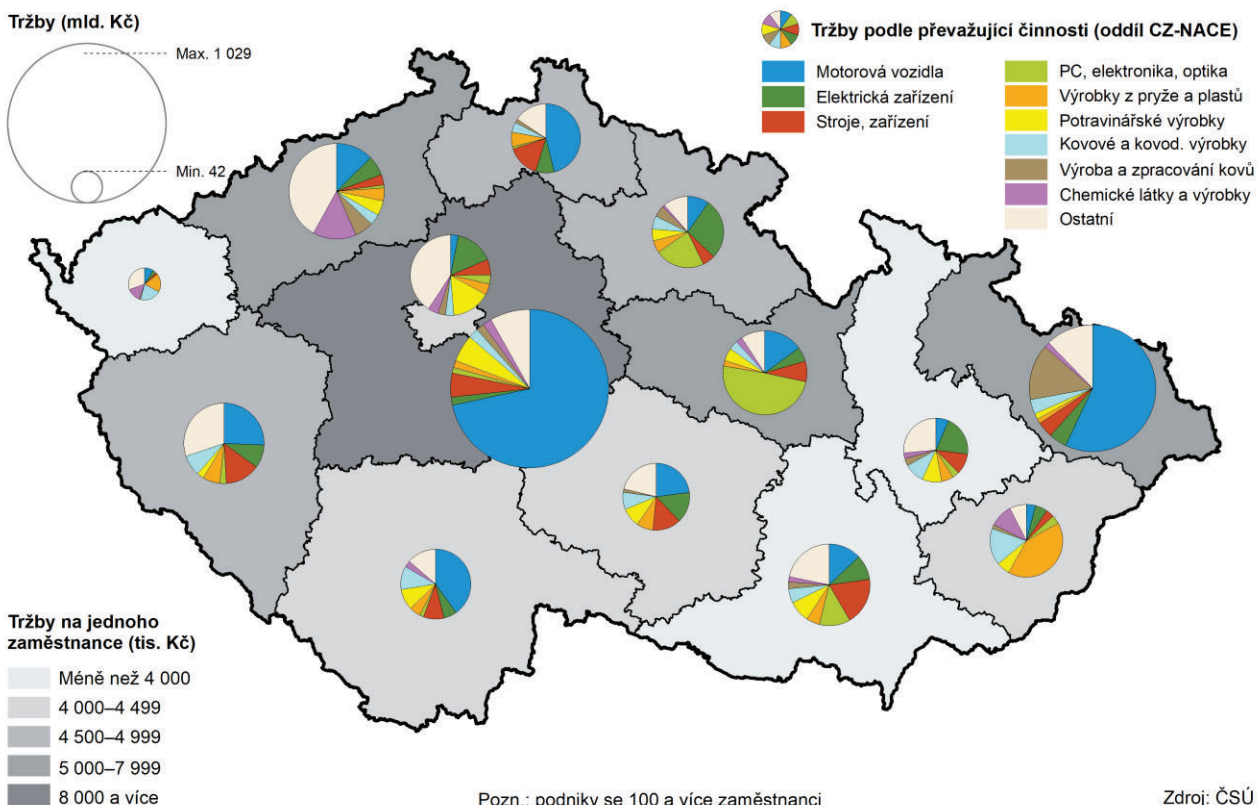
Zdroj: ČSÚ

Největší část tržeb byla realizována v podnicích s výrobou pryžových a plastových výrobků (40,2 %).

Největší část tržeb byla ve Zlínském kraji realizována v podnicích s výrobou pryžových a plastových výrobků (40,2 %), výrobou kovových konstrukcí a kovodělných výrobků (16,1 %), chemických látek a chemických přípravků (10,0 %).

Tržby z prodeje výrobků a služeb průmyslové povahy zpracovatelského průmyslu v krajích v roce 2023

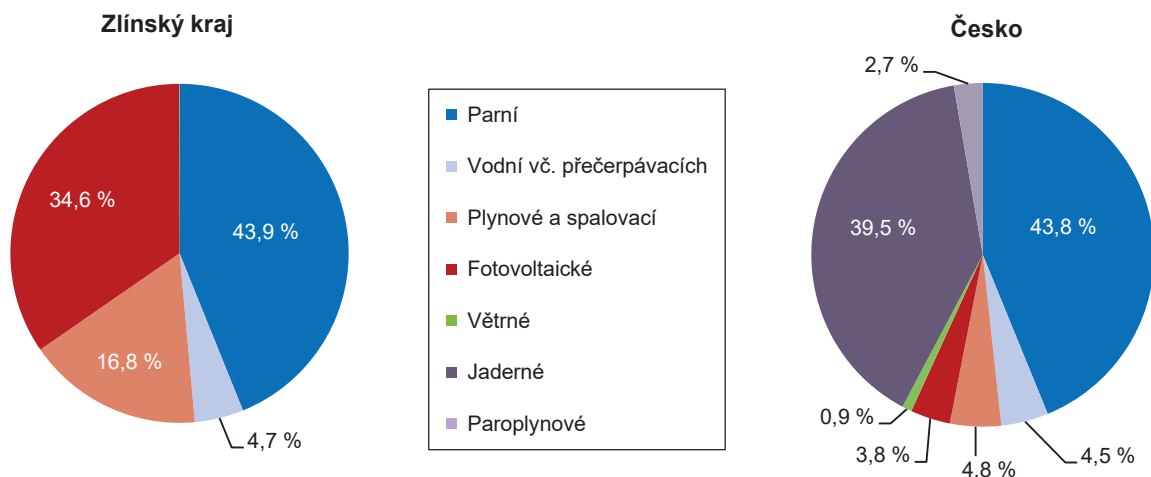
Energetika

V roce 2023 se výroba elektřiny v kraji snížila o 8,1 %.

Podle údajů Energetického regulačního úřadu (ERÚ) bylo v roce 2023 vyrobeno v kraji 634,6 GWh elektřiny brutto, meziročně o 8,1 % méně. Poklesu doznala také výroba v Česku (o 9,2 %). Na ní se kraj podílel z 0,8 %, krajsky třetím nejnižším podílem po krajích Libereckém a Hl. m. Praze. 26,4 % elektřiny se vyrobilo v Ústeckém kraji. Největší část instalovaného výkonu 416,5 MW elektrárenských soustrojí Zlínského kraje tvořily fotovoltaické (57,6 %) a parní elektrárny (31,6 %).

Graf 3.18 Výroba elektřiny brutto¹⁾ podle technologie elektráren v roce 2023

Zdroj: ERÚ

¹⁾ Výroba elektřiny brutto = celková výroba elektřiny na svorkách generátorů (zdrojů).

Nejvíce elektřiny pocházelo v kraji z parních a fotovoltaických elektráren. Podíl elektřiny z obnovitelných zdrojů tvořil již více jak polovinu celkové výroby.

Elektřiny pocházelo nejvíce z parních (43,9 %), následně z fotovoltaických (34,6 %) a také plynových a spalovacích (16,8 %) elektráren. Meziročně klesla výroba v elektrárnách plynových a spalovacích (o 18,9 %) a rovněž parních (o 18,5 %), zvýšila se ve větrných (o 41,9 %), vodních včetně přečerpávacích (o 33,9 %) a fotovoltaických (o 12,7 %). Podíl elektřiny z obnovitelných (tj. nefosilních) zdrojů tvořil již více jak polovinu (52,5 %) celkové výroby v kraji.

Graf 3.19 Spotřeba elektřiny netto¹⁾ podle odvětví spotřeby v roce 2023

Zdroj: ERÚ

¹⁾ Spotřeba elektřiny netto = spotřeba elektřiny v odběrných místech provozovatelů regionálních distribučních soustav a spotřeba subjektů přímo napojených na danou výrobu.

Spotřeba elektřiny v roce 2023 navázala na výrazný pokles předchozího roku a meziročně se snížila o 1,0 %.

Spotřeba elektřiny netto se v kraji na celkové spotřebě Česka v roce 2023 podílela 5,4 % a navázala na přibližně desetinný pokles (o 9,6 %) v předcházejícím roce 2022, který mohl souviset se snahou o nižší spotřebu elektřiny z důvodu vyšší ceny, a snížila se o 1,0 % na 3 023,3 GWh. V roce 2023 byla meziročně nižší především spotřeba elektřiny v průmyslu (o 8,0 %), který měl na celkové spotřebě kraje nevýznamnější zastoupení (37,5 %). Druhý nejvyšší podíl patřil domácnostem (24,8 %), kde došlo rovněž k poklesu (o 1,8 %). Spotřeba elektřiny v domácnostech na jednoho obyvatele v roce 2023 činila 1 289,4 kWh a meziročně se snížila o 27,4 kWh (o 2,1 %), v roce 2022 až o 355,2 kWh (o 21,2 %), což se projevilo v mezikrajském pořadí posunem z šestého nejvyššího místa (v roce 2021) na páté nejnižší (v roce 2022 i 2023).

Spotřeba zemního plynu v letech 2022 a 2023 rovněž klesla. Spotřeba zemního plynu v domácnostech na 1 odběratele byla mezi kraji dlouhodobě třetí nejvyšší.

Na spotřebě zemního plynu dodaného konečným zákazníkům v Česku se kraj v roce 2023 podílel ze 4,9 %. Spotřeba zemního plynu v posledních dvou letech rovněž klesla, v roce 2022 o 19,3 %, v roce 2023 o 10,7 %. Výrazný pokles v roce 2022 mohl souviset s problémy v zásobování plynem kvůli válce na Ukrajině a také s růstem cen. Spotřeba zemního plynu v domácnostech na jednoho odběratele byla v roce 2023 ve Zlínském kraji na úrovni 811,4 m³ a meziročně klesla o 10,7 %, v roce 2022 o 20,5 %. Dlouhodobě představovala republikově nadprůměrnou a od roku 2018 krajsky třetí nejvyšší spotřebu (po Středočeském a Jihomoravském kraji).

Stavebnictví, stavební povolení

ZSV stavebních podniků s 50 a více zaměstnanci se sídlem v kraji se nepřetržitě zvyšovala od roku 2020.

Počet stavebních podniků s 50 a více zaměstnanci se sídlem v kraji se v roce 2022 snížil z 36 na 35. Základní stavební výroba (ZSV) klesla v kraji naposled v roce 2019, od roku 2020 se nepřetržitě zvyšovala a v roce 2023 dosáhla 6,9 mld. Kč v b. c., nejvyšší hodnoty za poslední desetiletí.

Stavebních podniků se sídlem v kraji se zaměřovaly z 65,2% na pozemní stavitelství.

ZSV v pozemním stavitelství vzrostla v roce 2023 na 4,5 mld. Kč, v inženýrském stavitelství na 2,3 mld. Kč. Stavební podniky se sídlem v kraji se tak zaměřovaly z téměř dvou třetin (65,2 %) na pozemní stavitelství, naopak v Česku mělo nadpoloviční zastoupení inženýrské stavitelství.

Počet zaměstnanců klesl v roce 2023 na dlouhodobě nejnižší stav. Výše jejich mzdy byla třetí nejnižší, o 8 501 Kč pod průměrem Česka.

Snížující se průměrný evidenční počet zaměstnanců (fyzických osob) stavebních podniků s 50 a více zaměstnanci se sídlem v kraji klesl v roce 2023 o 4,1 % na dlouhodobě nejnižší stav 3,4 tis. Průměrná hrubá měsíční mzda ve stavebnictví od roku 2014 ve Zlínském kraji nepřetržitě rostla. Její výše 41 275 Kč v roce 2023 však byla třetí nejnižší mezi kraji, o 8 501 Kč pod republikovým průměrem.

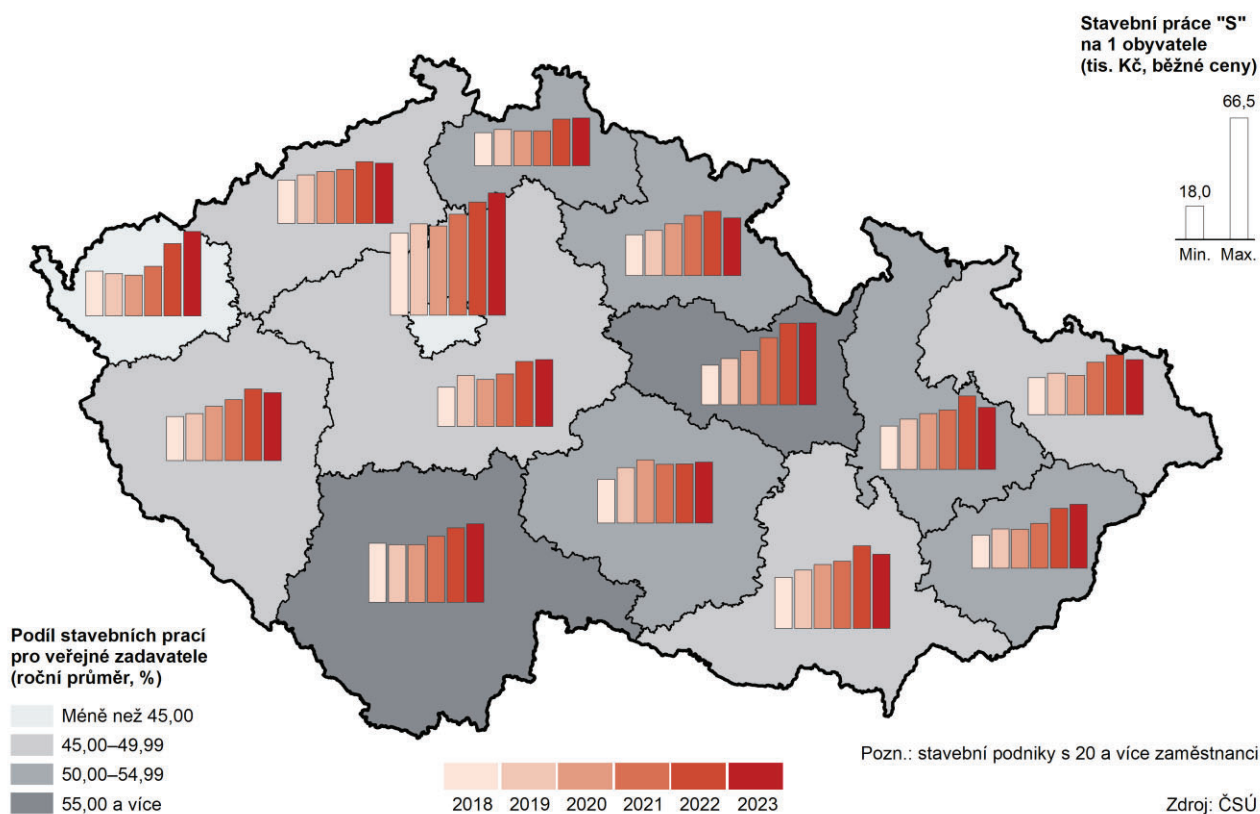
Stavební práce provedené v tuzemsku podniky se sídlem v kraji zaznamenaly dlouhodobě nejvyšší nárůst i objem v roce 2022.

V roce 2022 zaznamenaly stavební práce „S“ provedené v tuzemsku podniky se sídlem v kraji zaměstnávajících 20 a více zaměstnanců dlouhodobě nejvyšší nárůst (o 23,7 %) a zároveň také nejvyšší objem 16,4 mld. Kč. Následně v roce 2023 klesly o 9,3 % a jejich podíl na republikovém objemu dosáhl minima 3,5 %.

Stavební práce provedené v kraji se nebývale výrazně navýšily v roce 2022 a dále rostly.

Stavební práce „S“ provedené v kraji stavebními podniky s 20 a více zaměstnanci se nebývale výrazně (o 35,6 %) navýšily v roce 2022 a v roce 2023 dále vzrostly na dosud nejvyšší hodnotu 20,2 mld. Kč. V období let 2018–2023 průměrný roční podíl objemu stavebních prací pro veřejné zadavatele na objemu stavebních prací „S“ provedených v kraji činil 52,2 % a byl vyšší než průměr 46,7 % v Česku. Stavební aktivita v přepočtu na jednoho obyvatele Zlínského kraje se v uvedeném období zvýšila téměř dvojnásobně, z 18,1 tis. Kč na 34,8 tis. Kč, a z druhého nejnižšího místa mezi kraji se dostala na osmou nejvyšší pozici.

Stavební práce "S" podle místa stavby v krajích v letech 2018 až 2023

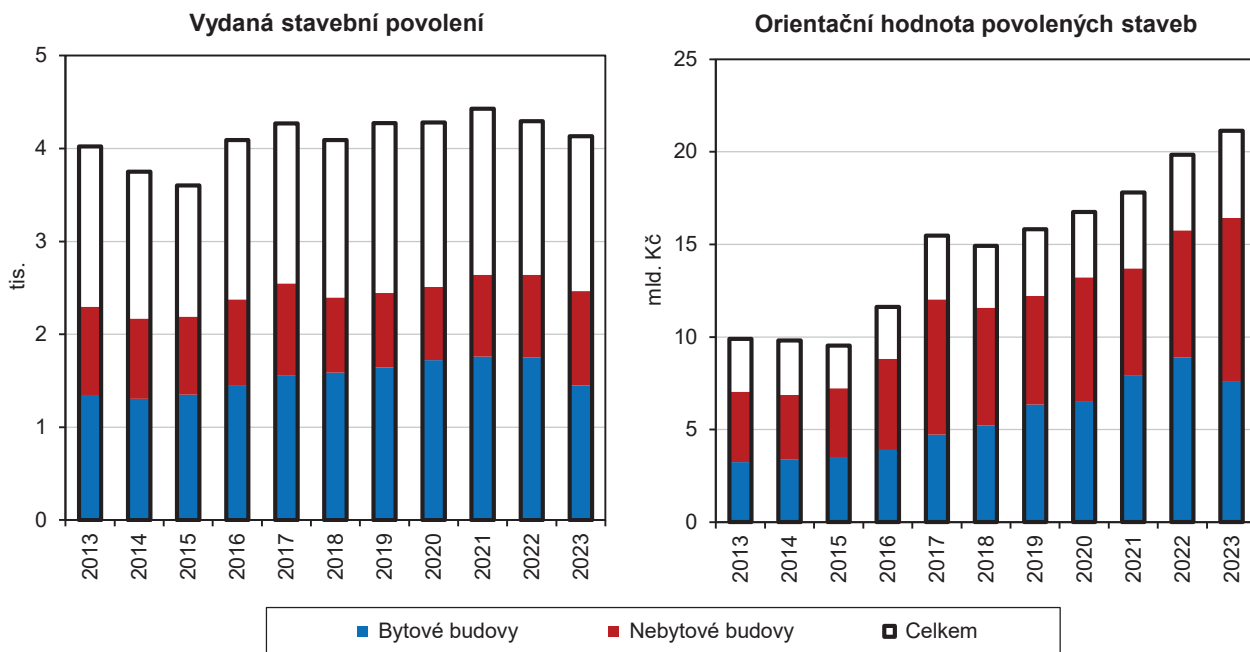

Po roce 2021 klesal počet vydaných stavebních povolení.

Počet vydaných stavebních povolení a ohlášení (dále jen povolení) dosáhl v posledním desetiletí ve Zlínském kraji maxima (4 430 povolení) v roce 2021, poté se snižoval. U nebytových budov dále rostl. V roce 2023 celkový pokles o 3,7 % zahrnoval snížení o 17,2 % na bytové a zvýšení o 14,0 % na nebytové budovy.

Graf 3.20 Vydaná stavební povolení podle druhu stavby ve Zlínském kraji

Zdroj: ČSÚ

Orientační hodnota ohlášených staveb se během posledního desetiletí zdvojnásobila.

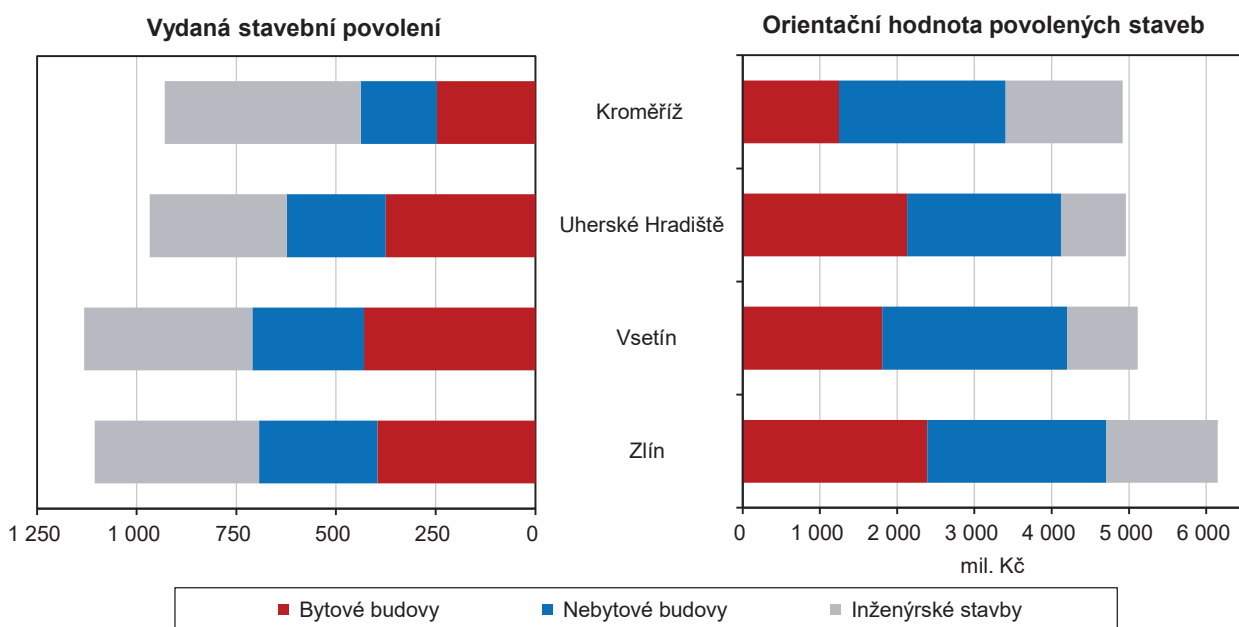
Orientační hodnota povolených a ohlášených staveb ve Zlínském kraji měla v posledním desetiletí rostoucí trend, od roku 2019 se zvyšovala nepřetržitě. Za sledované období se více jak zdvojnásobila. Úrovní 21,1 mld. Kč v roce 2023 tvořila 4,5 % republikové hodnoty, třetí nejvyšší krajský podíl. Průměrná hodnota jednoho stavebního povolení se zvyšovala každoročně až na 5,1 mil. Kč v roce 2023, kdy se stala pátou nejvyšší mezi kraji. Nejvyššího umístění dosáhla v roce 2020, když její hodnota 3,9 mil. Kč byla pátou nejvyšší.

V rámci kraje se nejvyšší orientační hodnotou povolených staveb prezentoval okres Zlín.

Největší množství stavebních povolení bylo v roce 2023 vydáno v rámci kraje v okrese Vsetín (1 132), nejméně v Kroměříži (930). Okres Zlín se prezentoval nejvyšší orientační hodnotou povolených staveb (6,1 mld. Kč) ve které měla mírnou převahu hodnota bytových budov, stejně tak tomu bylo v Uherském Hradišti. Ve Vsetíně a v Kroměříži převažovala hodnota budov nebytových. Průměrná hodnota jednoho stavebního povolení byla nejvyšší ve Zlíně (5,6 mil. Kč), následovaly okresy Kroměříž, Uherské Hradiště a pořadí uzavíral nejnižší hodnotou Vsetín (4,5 mil. Kč).

Graf 3.21 Vydaná stavební povolení podle druhu stavby v okresech Zlínského kraje v roce 2023

Zdroj: ČSÚ

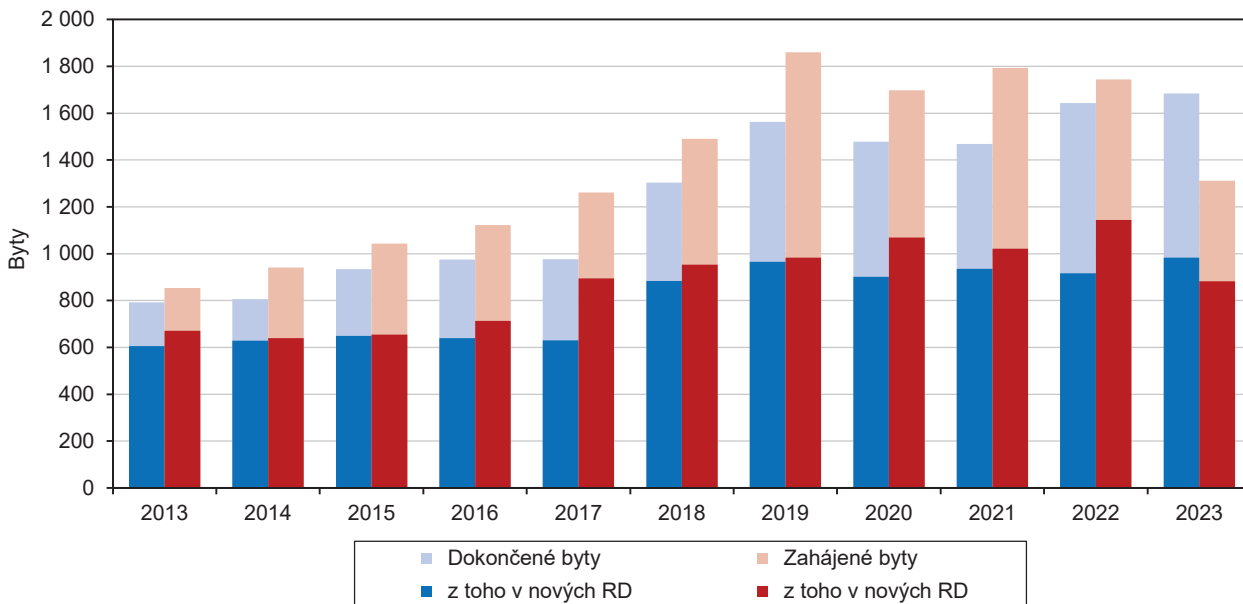
Bytová výstavba

Počet zahájených bytů ve Zlínském kraji dosáhl nejvyššího počtu za poslední desetiletí v roce 2019 a v roce 2023 výrazně klesl.

Růst počtu zahájených bytů ve Zlínském kraji stejně jako v Česku přerušil v pandemickém roce 2020 pokles, který s výjimkou roku 2021 dále pokračoval. Po maximálním růstu (o 24,7 %) v roce 2019 následoval v kraji o čtyři roky později v roce 2023 maximální pokles (o 24,8 %). V roce 2019 bylo rovněž zahájeno největší množství (1 860) bytů a v jejich struktuře převažoval počet zahájených bytů v rodinných domech nejméně, pouze z 52,8 %. Více než třičtvrtinové (78,6 %) zastoupení zahájených bytů v rodinných domech na počtu zahájených bytů celkem bylo v roce 2013. Množství zahájených bytů v rodinných domech kleslo v roce 2023 o 22,8 %, nejvyšší zvýšení kraj zaznamenal v roce 2017 (o 25,4 %) a nejvyšší absolutní počet (1 144) v roce 2022. U zahájených bytů v bytových domech v již uvedeném roce 2019 narostl počet o 131,5 % na nejvyšší množství 544 bytů a k nejvýraznějšímu snížení došlo v roce 2022 (o 30,2 %), i když více jak čtvrtinový pokles se projevil také v letech 2020 a 2023.

Graf 3.22 Bytová výstavba ve Zlínském kraji

Zdroj: ČSÚ

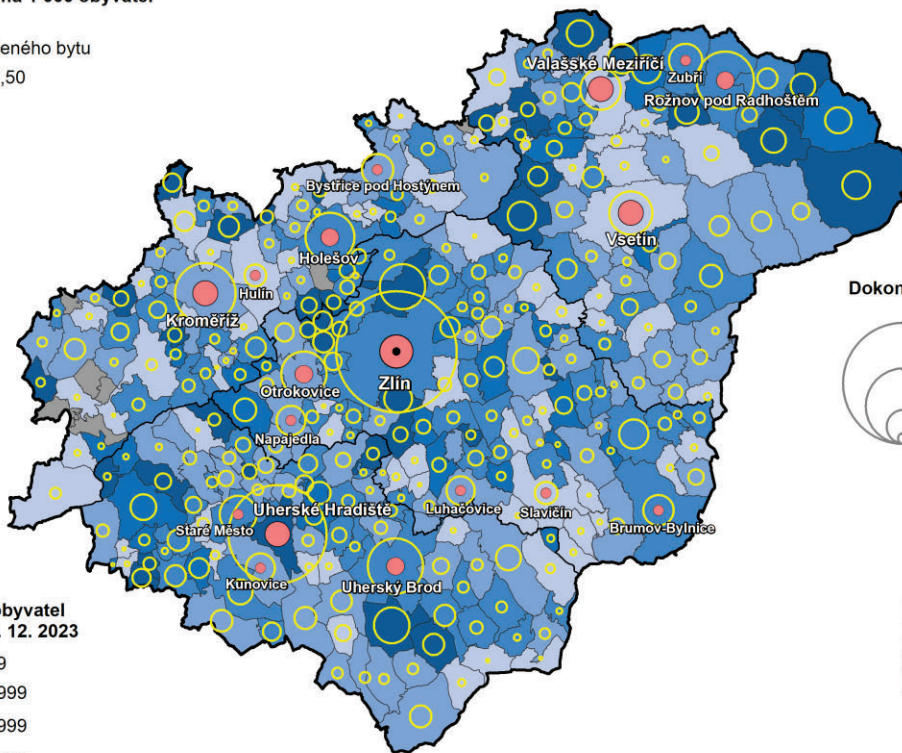
Mimořádně velké množství bytů (1 684) bylo v kraji za poslední desetiletí dokončeno v roce 2023.

Růst počtu dokončených bytů v kraji dočasně pozastavil menší pokles v letech 2020 (o 5,4 %) a 2021 (o 0,6 %). Mimořádně velké množství bytů (1 684) bylo v kraji dokončeno v roce 2023, nejvyšší navýšení (o 33,5 %) se konalo v roce 2018. Podíl dokončených bytů v rodinných domech na počtu dokončených bytů celkem se postupně snižoval, ze 78,0 % v roce 2014 až na 58,4 % v roce 2023.

Bytová výstavba v obcích Zlínského kraje v letech 2018 až 2023

Dokončené byty na 1 000 obyvatel (roční průměr)

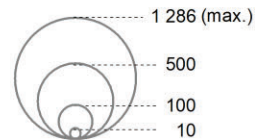
- Bez dokončeného bytu
- Méně než 1,50
- 1,50–2,49
- 2,50–3,49
- 3,50–4,49
- 4,50 a více

Obce s počtem obyvatel 5 000 a více k 31. 12. 2023

- 5 000–9 999
- 10 000–19 999
- 20 000–49 999
- 50 000–99 999

Dokončené byty celkem

- Hranice obce
- Hranice okresu
- Hranice kraje

Zdroj: ČSÚ

Dokončené byty v roce 2023 převážily poprvé za celé desetiletí nad počtem zahájených bytů.

Ze vztahu mezi počtem dokončených a zahájených bytů můžeme usuzovat na pokles či nárůst rozestavenosti bytové výstavby. Pozastavení nebo případné odložení výstavby a ztížené dokončování staveb kvůli nedostatku kapacit i vyšším cenám stavebních materiálů v pandemickém roce 2020 mělo v následujícím roce 2021 za následek maximální převahu počtu zahájených bytů nad dokončenými. V roce 2023 nastala opačná a za poslední desetiletí ojedinělá situace, kdy počet dokončených bytů značně převýšil nad zahájenými, což znamenalo zvýšené dokončování bytů ale také omezení bytové výstavby.

V přepočtu na tisíc obyvatel středního stavu se v roce 2023 v kraji dokončilo 2,9 bytů, v Česku 3,5 bytů.

V přepočtu na tisíc obyvatel středního stavu se v roce 2023 dokončilo 2,90 bytů, což byla republikově podprůměrná, pátá nejnižší hodnota mezi kraji. V okresech Zlínského kraje se pohybovala od 4,09 bytů v Uherském Hradišti po 2,07 bytů ve Vsetíně. Republikově se jednalo o 3,50 dokončených bytů na tisíc obyvatel.

Investiční náklady na výstavbu 1 m² obytné plochy bytů v nových domech byly republikově podprůměrné.

Investiční náklady na výstavbu 1 m² obytné plochy bytů dokončených v nových domech byly ve Zlínském kraji republikově podprůměrné. U rodinných domů se v roce 2023 řadily na sedmou nejvyšší pozici a vzrostly proti roku 2013 o 66,8 % na 53,8 tis. Kč (v Česku o 55,0 % na 54,3 tis. Kč). U bytových domů se jednalo o šestou nejvyšší hodnotu 61,2 tis. Kč a dvojnásobný nárůst o 131,5 % (v Česku 67,7 tis. Kč a nárůst o 67,6 %).

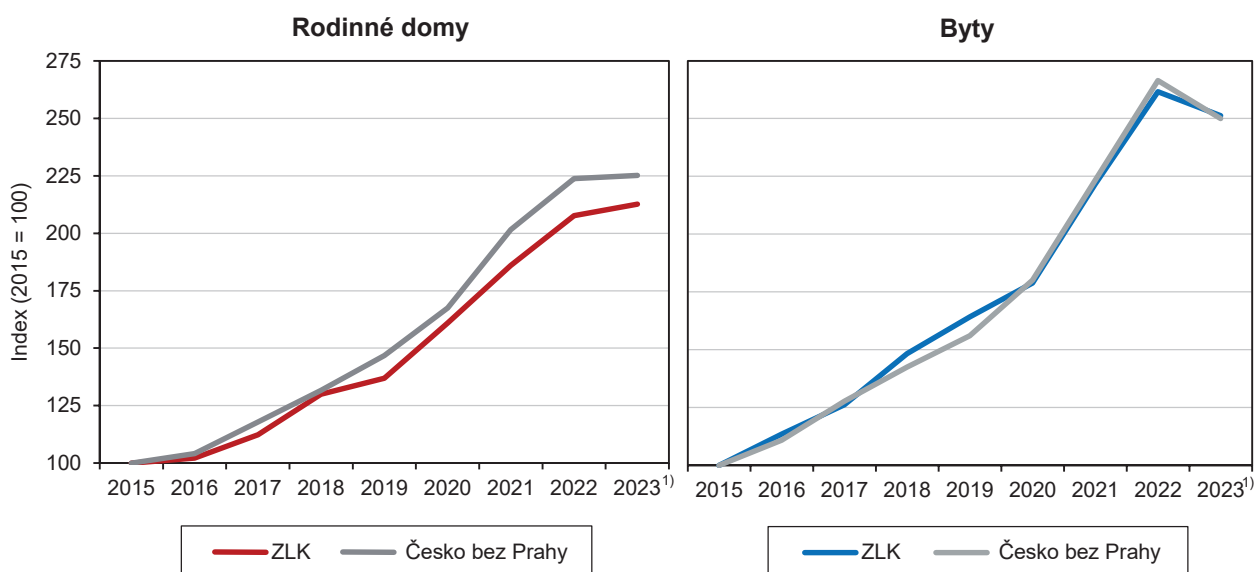
Ceny nemovitostí

Index cen rodinných domů kraje se nepřetržitě zvyšoval, index cen bytů v roce 2023 klesl.

Hodnoty indexu cen rodinných domů o základu roku 2015 = 100 se nepřetržitě zvyšovaly. V roce 2023 podle předběžných údajů dosáhly ve Zlínském kraji 212,6 %, na úrovni Česka bez Prahy 225,2 % (jedná se o průměry roku). Cenový index rodinných domů kraje byl v roce 2023 o 12,6 procentních bodů pod úrovní cenového indexu domů Česka bez Prahy a po výraznějším odchýlení v období let 2021–2022 se díky méně intenzivnímu zpomalení růstu k němu začal opět přibližovat. Vývoj Česka bez Prahy kopíroval krajský index cen bytů, který v roce 2023 poprvé klesl a hodnotou 251,3 % byl proti cenovému indexu bytů bez Prahy vyšší pouze o 1,3 procentního bodu.

Graf 3.23 Indexy cen nemovitostí ve Zlínském kraji a Česku (roční průměr)

Zdroj: ČÚZK

¹⁾ údaje za rok 2023 jsou předběžné

Cenový index bytů o základu 2015 = 100 dosáhl maxima ve 3. čtvrtletí 2022.

Podle čtvrtletních indexů dosáhly ceny bytů svého maxima již ve 3. čtvrtletí 2022, kdy index cen bytů o základu 2015 = 100 měl ve Zlínském kraji hodnotu 270,4 % a ve 4. čtvrtletí 2022 nastal propad na 250,4 %.

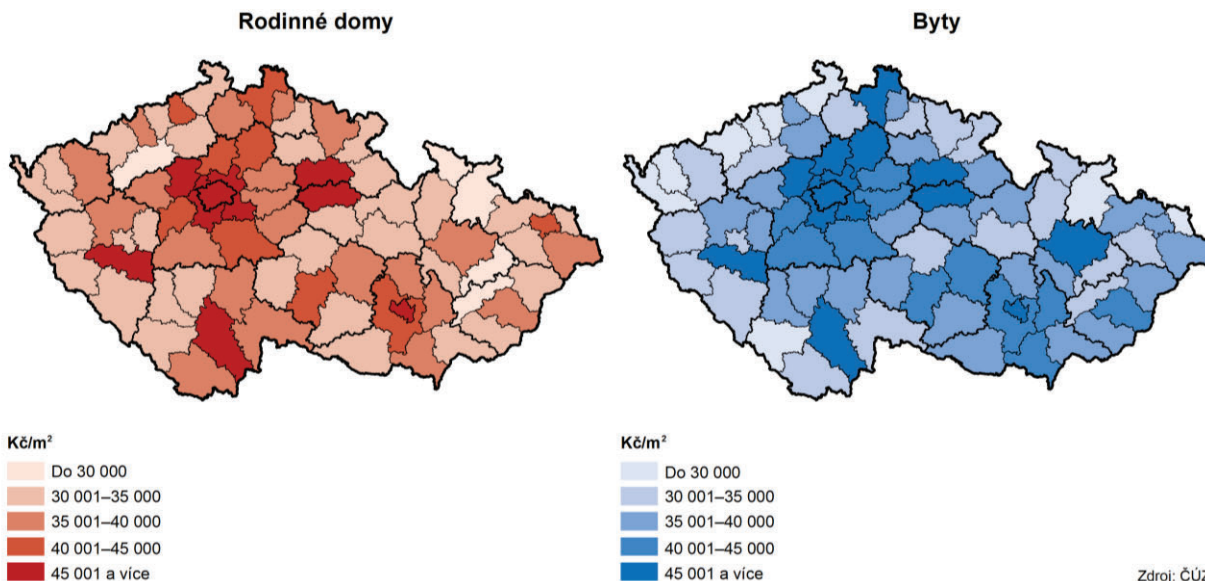
Za období let 2020–2022 byla průměrná jednotková kupní cena rodinných domů nejnižší ze všech krajů a průměrná kupní cena bytů čtvrtá nejnižší.

Průměrná kupní cena rodinných domů za období let 2020–2022 činila v kraji 32 356 Kč za 1 m² obytné plochy a byla nejnižší ze všech krajů Česka, nacházela se o 10,4 tis. Kč pod republikovým průměrem. U bytů dosáhla průměrná jednotková kupní cena hodnoty 38 849 Kč, čtvrté nejnižší mezi krajů. Republikový průměr ji převýšil o 14,4 tis. Kč.

Za nejvyšší jednotkové průměrné kupní ceny se prodávaly rodinné domy i byty v okrese Zlín. V okrese Kroměříž se prodávaly nejlevněji.

Za krajsky nejvyšší průměrné jednotkové kupní ceny se prodávaly rodinné domy i byty v okrese Zlín, kde v období let 2020–2022 měla průměrná kupní cena za 1 m² rodinného domu hodnotu 36 410 Kč a bytu 44 561 Kč. V okrese Kroměříž se rodinné domy i byty prodávaly v kraji nejlevněji, průměrná jednotková cena rodinných domů 28 563 Kč za roky 2020–2022 byla druhou nejnižší ze všech okresů Česka. Byty zde měly průměrnou jednotkovou cenu 34 972 Kč. V okrese Uherské Hradiště průměrná cena 30 094 Kč za 1 m² obytné plochy rodinného domu byla krajsky druhou nejnižší a šestou nejnižší z okresů Česka. V okrese Vsetín se byty prodávaly za 38 027 Kč, druhou nejnižší jednotkovou cenu v kraji a rodinné domy v průměru téměř o 5,0 tis. Kč/m² levněji.

Průměrné kupní ceny rodinných domů a bytů v okresech v období let 2020 až 2022

Ceny se zvyšovaly s velikostní skupinou obcí.

V kraji a jeho okresech se ceny zvyšovaly s velikostní skupinou obcí. Ve skupině s 50 tis. a více obyvateli, zahrnující pouze krajské město Zlín, byly průměrné kupní ceny rodinných domů proti skupině nejmenších obcí do 1 999 obyvatel vyšší o 20,3 tis. Kč/m² (70,6 %), ceny bytů převyšovaly o 22,5 tis. Kč/m² (82,1 %).

Doprava

Na území kraje se k 1. 1. 2024 nacházelo 36 km dálnic.

K 1. 1. 2024 tvořilo 2 129,9 km silnic a dálnic Zlínského kraje 3,8 % republikové sítě. Podle svého určení a dopravního významu spadalo 1 253,2 km (58,8 %) silnic do III. třídy, 513,3 km (24,1 %) do II. třídy, 327,8 km (15,4 %) do I. třídy. V prosinci 2010 byly na území kraje zprovozněny první úseky dálnic. Celkovou délku 35,6 km (1,7 %) k počátku roku 2024 tvořil úsek D1 (Kroměříž-východ – Hulín) a navazující úsek D55 (Hulín – Otrokovice) v okresech Kroměříž a Zlín. Pro konec roku 2024 plánovalo Ředitelství silnic a dálnic dokončení dalších tří úseků dálnice D55 (Babice – Staré

Město, Staré Město – Moravský Písek a Moravský Písek – Bzenec) v délce 21,4 km a zprovoznění úseku dálnice D49 (Hulín – Fryšták) v délce 17,3 km. Prozatím, od 1. 1. 2016, kdy došlo ke změně zákona o pozemních komunikacích, se délka dálniční sítě v kraji zvýšila o 2,5 km, tj. o 7,5 % v roce 2022.

Hustota silniční a dálniční sítě v kraji byla po Hl. m. Praze druhá nejnižší.

Z hlediska okresů kraje se nejdelší silniční síť nacházela na území Zlína (562,2 km), nejkratší na Vsetíně (496,1 km). Hustotou sítě 53,7 km na 100 km², která byla nejvyšší v okrese Kroměříž (69,7 km na 100 km²) a nejnižší ve Vsetíně (43,9 km na 100 km²), byl kraj výrazně, o 17,1 km na 100 km², pod průměrem Česka, na druhém místě za Hl. m. Prahou. Nejvyšší hustotu silnic a dálnic (nad 800 km na 100 km²) měly kraje Středočeský a Pardubický.

Počet osobních automobilů včetně dodávkových představoval 4,8 % republikového počtu, mezikrajsky třetí nejnižší podíl.

Registr silničních vozidel ke konci roku 2023 evidoval v kraji 312,7 tis. osobních automobilů včetně dodávkových, což představovalo 4,8 % republikového počtu a pátý nejnižší podíl. V průměru na jedno vozidlo připadalo 1,9 obyvatel a vyšší podíl měl již jen Moravskoslezský a Olomoucký kraj, nejlépe na tom byla Hl. m. Praha s podílem 1,3 osob.

Krajem vedlo 357 km železničních tratí a 36 km splavných vodních cest.

Železniční tratě Česka měly k 31. 12. 2023 provozní délku 9 514 km a územím Zlínského kraje vedlo 357 km (3,8 %) z nich. Splavné vodní cesty pro pravidelnou dopravu v kraji o délce 36 km tvořily 5,0 % vodních cest Česka.

Výkony železniční dopravy meziročně klesly, výkony veřejné autobusové i silniční nákladní dopravy se zvyšovaly (s výjimkou velmi mírného poklesu vývozu věcí do jiných krajů).

Podle údajů Ministerstva dopravy bylo v roce 2023 přepraveno v rámci kraje 21,4 mil. osob veřejnou autobusovou a 3,8 mil. osob železniční dopravou. V případě veřejné autobusové dopravy se jednalo republikově o pátý nejvyšší a v případě železniční dopravy o třetí nejnižší počet. Silniční nákladní doprava vyvezla 5,1 mil. tun věcí do jiných krajů, z jiných krajů dopravila 8,1 mil. tun a v rámci kraje přepravila 13,1 mil. tun nákladu. Železniční doprava do jiných krajů vyvezla 0,4 tun věcí, 1,0 mil. tun z jiných krajů přivezla a k tomu ještě 25 tis. tun přepravila v rámci kraje. Meziročně výkony železniční dopravy v roce 2023 klesly, snížila se jak přeprava počtu cestujících (o 115 osob), tak vývoz a dovoz i přeprava věcí v tunách. Výkony silniční nákladní dopravy proti roku 2022 rostly, snížil se pouze, a to velmi mírně, o 0,4 % vývoz věcí do jiných krajů. Veřejná autobusová doprava proti roku 2022 přepravila o 637 více cestujících.

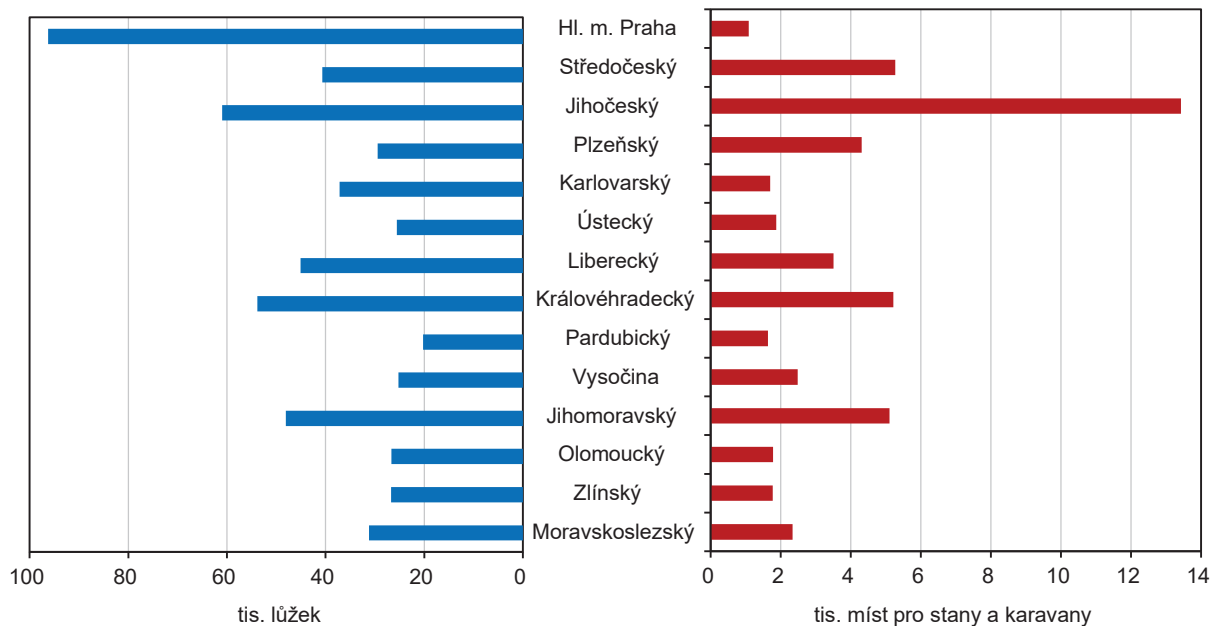
Cestovní ruch

Cestovní ruch v kraji v roce 2022 ožíval a v roce 2023 počet hostů už převýšil předpandemický rok 2019, počet přenocování byl stále ještě o 0,3 % nižší.

Pandemie koronaviru a s ní spojená řada lockdownů značně zasáhla sektor cestovního ruchu. Začátkem roku 2020 byl globálně omezen přeshraniční turistický ruch a zvrátil se dosud rostoucí trend návštěvnosti. Pouze letní sezona ve 3. čtvrtletí roku 2020, kdy se opatření proti šíření nemoci uvolnila, byla srovnatelná s předchozími roky, ovšem s rozdílnou skladbou hostů. Výpadek zahraničních návštěvníků ve 3. čtvrtletí roku 2020 a 2021 částečně eliminovali rezidenti (tuzemští hosté). V roce 2022 se ve Zlínském kraji ubytovalo 802,1 tis. hostů na celkem 2,3 mil. nocí. Cestovní ruch v kraji ožíval, ale stále ještě nedosáhl úrovně předpandemického roku 2019. Hodnoty byly nižší o 0,8 % hostů a 0,4 % přenocování. Až ve 2. čtvrtletí roku 2023 byly celkový počet hostů, počet domácích návštěvníků, stejně jako počet přenocování hostů celkem a rezidentů nejvyššími hodnotami ze všech druhých čtvrtletí posledních deseti let. V roce 2023 kraj navštívilo 821,7 tis. hostů na 2,3 mil. nocí, což znamenalo meziroční nárůst a v případě počtu hostů zároveň převýšení předcovidového roku 2019 o 1,6 %. Počet přenocování byl však proti roku 2019 stále ještě o 0,3 % nižší.

Graf 3.24 Kapacity hromadných ubytovacích zařízení v krajích v roce 2023

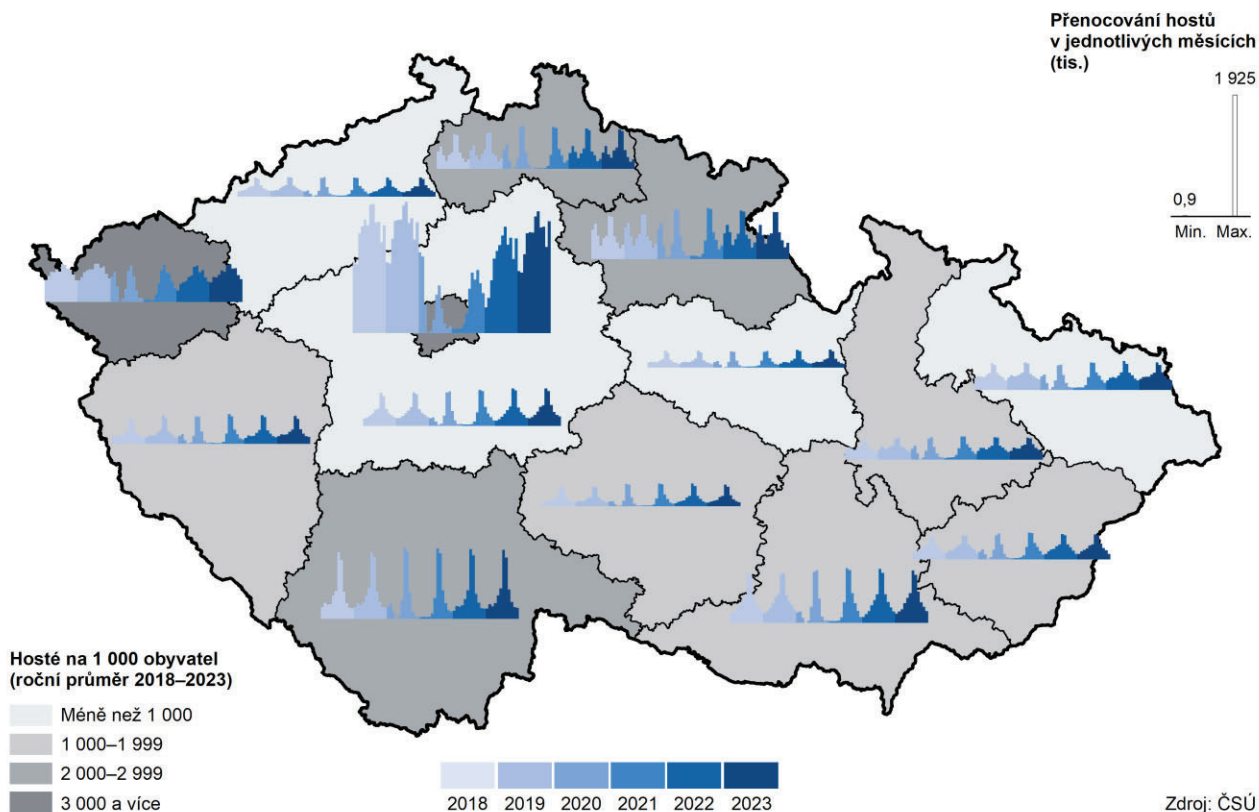
Zdroj: ČSÚ

Na území Zlínského kraje se nacházelo 525 hromadných ubytovacích zařízení, tj. 5,1 % republikového počtu.

Na území Zlínského kraje se v roce 2023 nacházelo 525 hromadných ubytovacích zařízení (HUZ), tj. 5,1 % republikového počtu. Nejvíce jich bylo umístěno v okresech Vsetín (189) a Zlín (166), nejméně v Kroměříži (69). HUZ v kraji disponovaly kapacitou 10,6 tis. pokojů s 26,8 tis. lůžek i 1,8 tis. místy pro stany a karavany.

Hosté v hromadných ubytovacích zařízeních v krajích v letech 2018 až 2023

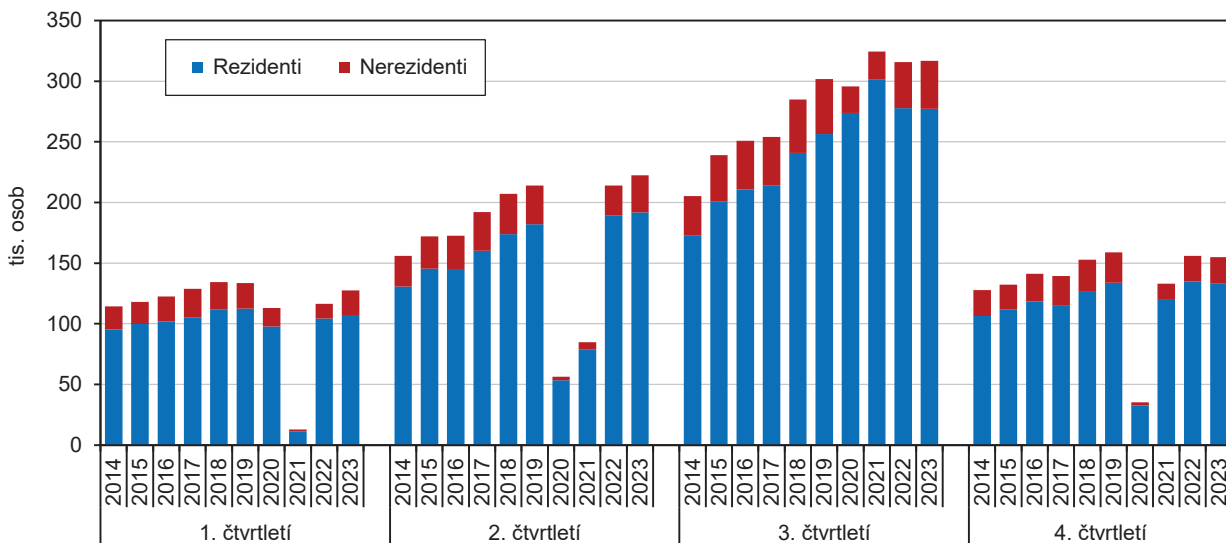

Od roku 2018 kraj průměrně ročně navštívilo 1 226 hostů na tisíc obyvatel.

V období let 2018–2023 Zlínský kraj průměrně ročně navštívilo 1 226 hostů na tisíc obyvatel středního stavu, osmý nejvyšší počet mezi Hl. m. Prahou (4 278 hostů) a Ústeckým krajem (671 hostů).

Graf 3.25 Hosté ubytovaní v hromadných ubytovacích zařízeních podle čtvrtletí ve Zlínském kraji

Zdroj: ČSÚ

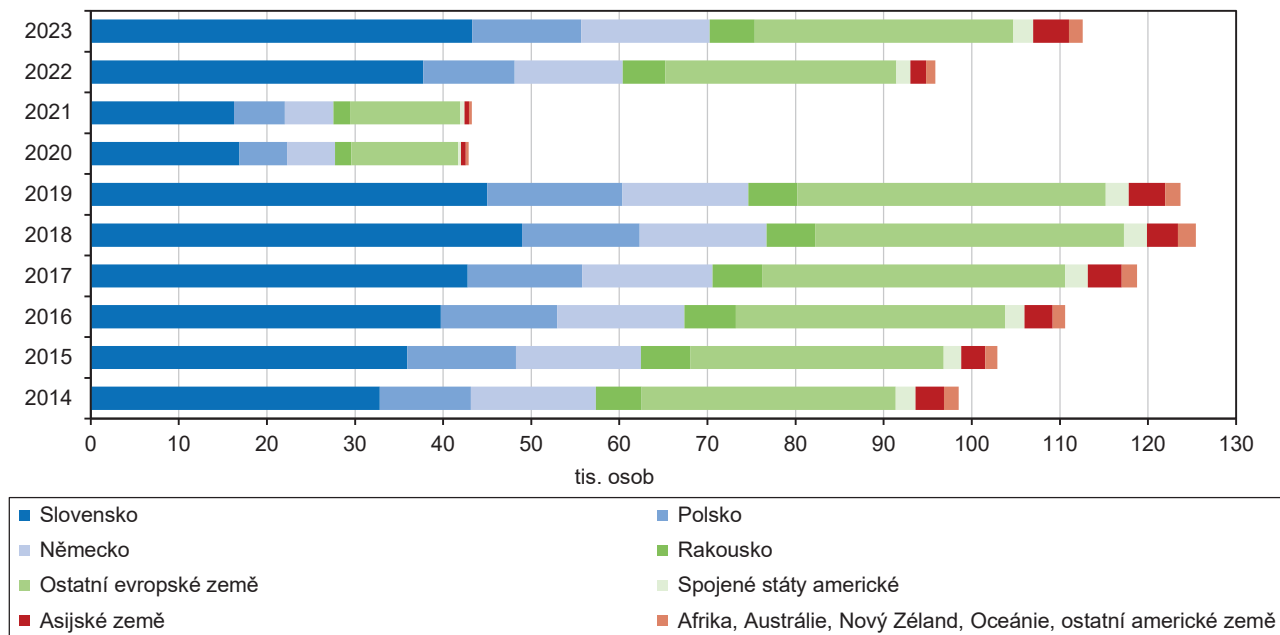

Proti roku 2019 se v kraji ubytovalo o 11,1 tis. méně zahraničních návštěvníků, především z Polska a Slovenska. Do kraje zavítalo více návštěvníků z Německa.

V kraji mezi nerezidenty (zahraničními návštěvníky) podle státního občanství výrazně převažovali hosté ze Slovenska a významné počty návštěvníků tvořili Poláci, Němci, Rakušané. Z mimoevropských zemí se v HUZ kraje ubytovalo nejvíce hostů ze Spojených států amerických. Proti roku 2019 scházelo v kraji 11,1 tis. (9,0 %) nerezidentů, především z Polska (2,3 tis. hostů) a Slovenska (1,7 tis. hostů). Z nejnavštěvovanějších zemí v roce 2023 do Zlínského kraje zavítalo pouze více návštěvníků z Německa (o 255 hostů).

Graf 3.26 Zahraniční hosté ubytovaní v hromadných ubytovacích zařízeních podle země původu ve Zlínském kraji

Zdroj: ČSÚ

Do lázeňských ubytovacích zařízení kraje v roce 2023 přijelo 52,4 tis. hostů, meziročně o 0,7 % více.

Do lázeňských ubytovacích zařízení Zlínského kraje v roce 2023 přijelo 52,4 tis. hostů, meziročně o 0,7 % více. Tvořili 5,7 % všech lázeňských hostů v Česku. Maximální počet 71,6 tis. hostů zaevidovala lázeňská ubytovací zařízení kraje v roce 2013, následně se jejich počet snižoval a po roce 2020 opět vzrůstal. V roce 2023 se rovněž o 0,7 % zvýšil počet přenocování lázeňských hostů. K dosažení úrovně předpandemického roku 2019 scházelo v roce 2023 v kraji 14,9 % lázeňských hostů a 16,3 tis. přenocování.

Cestovní ruch v roce 2022 tvořil 1,8 % regionální hrubé přidané hodnoty kraje.

Hrubá přidaná hodnota cestovního ruchu Zlínského kraje podle předběžných dat v roce 2022 meziročně vzrostla o 42,0 % na 4 958 mil. Kč v základních cenách. Cestovní ruch v roce 2022 tvořil 1,8 % regionální hrubé přidané hodnoty, desátou nejvyšší hodnotu mezi Karlovarským (4,1 %) a Ústeckým krajem (1,7 %), a zároveň 3,7 % přidané hodnoty cestovního ruchu Česka. Podle předběžných dat v roce 2022 bylo v cestovním ruchu v kraji zaměstnáno 9,9 tis. osob, meziročně o 3,3 % více. Jednalo se o roční průměr počtu zaměstnaných osob v hlavním zaměstnání.

